

ЯК ПРАВІЛЬНА
АДЗНАЧАЦЬ
ВЯЛІКДЗЕНЬ

3

ЧЫМ ГАНДБОЛНЫ
ВОПЫТ ДАПАМОЖА
Ў ТЭНІСЕ

8

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

21
КРАСАВІКА
2022 г.
ЧАЦВЕР
№ 77 (29699)

ЗВЯЗДА

Парламенцкі дзённік

У АДКАЗЕ ЗА БУДУЧЫНЮ КРАІНЫ

Старшыня Савета Рэспублікі
Наталія КАЧАНАВА сустрэлася
з кіраўніцтвам мініскіх школ

«Мы павінны быць адзінамі як ніколі, — звярнулася да кіраўнікоў школ сталіцы Наталія Качанова. — Капі мы хочам зрабіць сваю краіну найлепшай, найпрыгажэйшай, каб яна развівалася так, як сёння патрабуе час, мы павінны быць адзінамі ў падыходах і вырашэнні тых задач, якія стаяць перад намі».

Па словах спікера верхняй палаты парламента, гэта было докладна вызначана падчас VI Усебеларускага народнага сходу. Пасляння Прэзідэнта да парламента і Беларускага народа, дзе Аляксандр Лукашэнка дакладна абазначыў тры заданні, якія стаяць перад пэўнымі галімамі, у цэлым перад краінай, урадам, рэспубліканскімі органамі кіравання і жыхарамі з нас.

Як ацэнівала ўрагу Старшыня Савета Рэспублікі, сёння такі час, калі кожны павінен разумець меру адказнасці за будучыню сваёй краіны. «А вы — тэя людзі, якія фарміруюць гэтую будучыню, працуючы з моладдзю, займаючыся не толькі навукальным, але і выхавальным працэсам, — звярнулася да гасцей сустрачкі спікер парламента. — Як казаў наш Прэзідэнт, настаўнік не толькі павінен навучаць сваёму предмету — настаўнік павінен выхоўваць. Гэта тэя непаўнадушная паступатэ, якая дакладна вызначана. Заданні, што сёння стаяць перад вамі, сур'ёзныя, ад вас у многім залежыць будучыня нашай краіны. Тым больш гэта датычыцца горада Мінска, які з'яўляецца не проста сталіцай нашай краіны. Гэта густанаселеная адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка з вялікай колькасцю навукальных устаноў, дзе засяроджана ўсё, у тым ліку негатывіўныя моманты, якія ў школах прад'яўляюць хутчэй, чым у іншых месцах».

Атрымалася шырокае размова, падчас якой быў абмеркаваны шырокі спектр пытанняў. Кіраўнікі устаноў агульнай сярэдняй адукацыі задалі пытанні, якія іх хвалюць.

— Я распавяла аб тым, чым сёння займаецца Савет Рэспублікі, над якімі законапраектамі працуем, які выконваюцца рашэнні VI Усебеларускага народнага сходу, які завяршыўся 2021 год, — размавала Наталія Качанова. — З іншага боку, пачула пытанні, якія хвалюць нашых педагогаў. Для нас гэта вельмі важна, у тым ліку падчас распрацоўкі нарматыўна-прававых актаў. Пачулі аб тых праблемах, якія ёсць у педагагічнай грамадскай, таксама прагучалі словы падзякі за ўжо прынятыя рашэнні, якія, у прыватнасці, датычыцца далат, што атрымаліся класныя кіраўнікі. Сёння гэта работа выбудавана на вельмі высокім чынам. Атрымала ўхваленне срод нашых педагогаў, кіраўнікоў школ і ўдзельнікаў у школах пасад кіраўнікоў па ваеннай падрыхтоўцы. Прышлі ў школу мужчыны, якіх там не так шмат. Вельмі хацелася б, каб юанкі паступалі ў педагагічны ВНУ і ў далейшым працавалі з моладдзю.

Акрамя таго, абмяркоўвалася работа ў ваенна-патрыятычных клубах, праца падчас летнікаў. З свайго боку Наталія Качанова данесла тэя патрабаванні, якія сёння ёсць у сістэме адукацыі. Падобныя сустрачкі запланавана працягнуць.

Вераніка КАНЮТА,
Фота БелТА.

Круглянская батаніка

Дом Ганны НУРМАТАВАЙ з Круглага, што на Магілёўшчыне, падобны на аражанароў — дэвясноста гаршчок з кветкамі размясціліся на падлозе, падаконніках, на сталах ды паліцах. Дваццаць пяць сарту мясцовых і экзатычных кветак і раслін пасаджана і ўрошчана гэтай апантанай аматаркай прыроды. Ганна Сіргееўна пачынае пералік сваіх «падапечных»: спадчытлім, альбо «жэановыя шчасце», тэйсінжэ, альбо грашоўнае дрэва, архіда, сансевіера, альбо цешчына язык, фікус, замікулкас, альбо доларавое дрэва, мушкетэнае дрэва, разнавіднасці фіалкі і пальмаў, герані... Спіс будзе доўгім. У адпаведнасці з сезонам, які ў любой гаспадыні, у доме пад вокнамі стаяць і латкі з

памірорнай расадай. А летам (трэба абавязкова наведацца!) вакол сядзібы і на падворку, у вазах і на клумбах, красуе безліч кветак.

А яшчэ Ганну Нурматуна на Кругляншчыне ведаюць як маму прыёмных дзяцей — акрамя сваіх чацярых, на працягу трыццаці гадоў яна выхавала пяцірых прыёмных. Свайі любімыя заняткі — кветкі — яна ніколі не кідала, на забывала. Цяпер Ганна Сіргееўна жыве на вуліцы Сонечнай, а ў скарэтах батанікі разам з ёй разбіраецца малодшая дачка Вікторыя.

Анатоль КЛЯШЧУК,
фота аўтара.

ЦЫТАТА ДНЯ

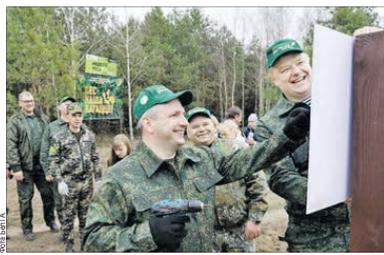
Ташчана ДЗЕХЦЯРОНАК, начальнік галоўнага ўпраўлення фінансавання сацсферы і навукі Міністэрства фінансаў:

«Мы сапраўды выдаткуем вялікія сродкі на праграму па ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. У перыяд з 1990 да 2021 года было патрачана \$19,3 мільярд бюджэтных сродкаў. Пры гэтым асноўная ўвага аддавалася стварэнню ўмоў для радыяцыйна-экалагічнай і эканамічнай рэабілітацыі тэрыторыі Гомельскай, Магілёўскай і Брэсцкай абласцей і найбольш пацярпелых ад радыяцыйнага забруджвання. Згодна з задачкамі, якія прадузеджаны ў праграме, з гэтых \$19,3 мільярд каля \$8,4 мільярд пайшоў на сыявікую абарону, медыцынскае забеспячэнне, адзараўленне пацярпелых насельніцтва, у тым ліку павышэнне эфектыўнасці санітарна-курортнага злучэння, арганізацыю бясплатнага харчавання і перамяшчэння, якія пражываюць ці навукаюцца на тэрыторыі радыяцыйнага забруджвання».

У цэнтры ўвагі

РУХАВІК ЛЯСНОЙ ВІТВОРЧАСЦІ

На Гомельшчыне разлазаны знавакы праект лесперспрацоўчай прамысловасці краіны. У Гомельскім раёне адкрыты новы пелетны завод — на сёння самы магутны з падобных вытворчых у краіне. Яго будаўніцтва — чарговы этап выканання даручэння Прэзідэнта па забеспячэнні поўнай перапрацоўкі драўняных рэсурсаў унутры краіны.

СТАР 2

Парадак на зямлі

ВЕСНАВАЯ ПРЫБОРКА КРАІНЫ

Пасадка дрэў, знос дамоў, заворванне зямель...

Азеленне гарадоў, прыборка вуліц, могілак і дарог, добраўпарадкаванне крыніц і сметніц, знос старых будынкаў, экалагічныя акцыі. Усё гэта і шмат што іншае адбываецца ў Беларусі падчас навядзення парадку на зямлі вясной і да вясны. За апошнія пяць гадоў колькасць міні-палігонаў у краіне зменшылі ў 14 разоў: з 1660 у 2017-м да 116 — на пачатку 2022-га (сёлета плануецца рэкультываваць яшчэ 53 міні-палігоны). А да 1 мая 2024-га ў Беларусі мусяць зруйнаваць усе непрыдатныя і неэксплуатаваныя збудаванні сельгасарганізацый. Падрабязнасці вясновай прыборкі і запланаваныя экалагічныя акцыі краіны агучылі спецыялісты Мінпрыроды.

СТАР 2

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

МВФ: свет аддыдзе ад дамінавання долара

Краіны рухаюцца да шматпаліярнага свету і адыходу ад татагнага дамінавання долара ЗША ў фінансаво-эканамічнай сферы. Пра гэта заявіў галоўны эканаміст Міжнароднага валютнага фонду Пер-Альда Гур'яна, паведамляе ТАСС. «Мы эканомічам на шматку да шматпаліярнага свету. І гэта проста адлюстроўвае ўзыходзячы рынак, які фарміруюцца ў глабальнай эканаміцы. Мы ведаем, што ў канчатковым выніку апынецца ўсёце, які характарызуецца не толькі доларамі ЗША, не толькі дамінаваннем долара», — сказаў Пер-Альда Гур'яна. На яго думку, пытанне цярпю тым, якім менавіта будзе гэты пераход. Адзін з варыянтаў — асобныя блокі краін, якія не ганяюцца паміж сабой і маюць розныя стандарты. «Іншы сцэнарый прадугледжвае кіруемы пераход да новай сістэмы, які абараняе дасягненні глабалізацыі. Так што складана сказаць тут будзе заключэння ў тым, каб стаць на гэты шлях кіруемага пераходу, які прыводзіць нас да больш шматпаліярнага свету», — лічыць эксперт.

Эмбарга на расійскі газ
можа прывесці да расколу Еўрасаюза

Гендзірар немцай энергетычнай кампаніі E.ON Леанард Бірнбаўм выступіў супраць увядзення эмбарга на газ з Расіі, паколькі такая мера можа ў выніку прывесці да расколу Еўрасаюза. Аб гэтым ён выказаўся ў інтэрв'ю газеце Handelsblatt, паведамляе РБК. Па словах Леанарда Бірнбаўма, забарона на набыццё расійскага газу ударыла б не толькі па Германіі, але і па ўсім Еўрасаюзе. Ён адзначае, што шраг еўрапейскіх краін, такіх як Славакія, Чэхія ці Аўстрыя,

значна залежыць ад паставак газу з Расіі. Таму, лічыць кіраўнік E.ON, пытанне магчымых адмоваў ад расійскага газу неабходна ўзнімаць на агульнаеўрапейскім, а не на нацыянальным узроўні. «Калі мы будзем думаць, што можам забяспечыць пастаўкі ў Германію, не паплагаючыся пры гэтым аб іншых краінах, то гэта прывядзе да расколу ЕС», — заявіў Леанард Бірнбаўм. Пытанне адмоваў ад расійскай нафты і газу шырока абмяркоўваецца ў краінах ЕС на фоне санкцыйнай палітыкі ў дачыненні да РФ. Шэраг экспертаў адзначае, што такі крок нанясэ больш шкоду эканамікам еўрапейскіх краін, чым Расіі.

У польскай агульнай шахце ўзарваўся метан, ёсць загінулыя

У шахце «Півек» на паўднёвым захадзе Польшчы адбыўся два выбухі метану. У выніку трагічнага здарэння прынамсі тры чалавекі загінулі, 12 шпіталізаваны, 9 з іх з цяжкімі апамамі. 10 гарнякоў засталася пад зямлёй, паведаміў прэм'ер-міністр Польшчы Матэвуш Маравецкі. Як перадаў тэлеканал TVN24, прадстаўнік кампаніі Jastrzebska Spółka Węglowa (JSW), якой належыць шахта. Томаш Семянец расказаў, што ў шахце працавалі 42 чалавекі. Узгаранне метану адбылося на глыбіні трыццаці метраў пасля пачатку, у выніку чаго 15 работчы атрымалі сур'ёзныя траўмы — большасць з іх апёкі рознай ступені цяжкасці. Якіх расправіў прадстаўнік JSW Славамір Старжыньскі, спачку вырабавальную аперцыю прыпынілі, таму што неабходна было аднавіць загароду, якая засцерагае базу ратавальнікаў пад зямлёй ад выбуху метану. Да пошуквай аперцыі прыцягнулі 13 груп ратавальнікаў. Сувязь са зніклым гарнякам адсутнічала.

КОРАТКА

- Падзяка Прэзідэнта Беларусі аб'юлена прадстаўнікам грамадскіх аб'яднанняў «Беларускі саюз ветэраннаў ваіны ў Афганістане» і «Асацыяцыя інвалідаў ваіны ў Афганістане». Адпаведнае распадарэнне падпісаў кіраўнік дзяржаўнага Аляксандр Лукашэнка.
- Нацбанк з 1 ліпеня спыня аперцыі куплі-продажу мерных злічак з каштоўнага металаў.
- Раскопкі ў месцах расстраўу мірных жыхароў і пахаванніў ваіскоўцаў прайдуць на 96 аб'ектах у Беларусі.
- Мінусвазіў выпускуе ў абаранэне паштоўную марку «Медальсты XXIV зімовых Алімпійскіх гульняў у Пекіне».
- Галоўным балетмайстрам Вялікага тэатра стаў Ігар Колб.
- Маладзёжны фестываль «Жыццё ў стылі ЭКА» прайдзе ў Мінску.

Людзі з глыбіні

І ФЕЛЬЧАР, І ЛЕКАР, І ДЫЯГНОСТ

Не было выпадку, каб раённыя або нават сталічныя дактары папяралі дыягназы ці аднавілі прызначэнні сельскага медыка

Для свайго Мікія Андрэевіча Мільнечара медык — чалавек асаблівы: ён ужо нібы сваяк. Жанчына больш за 40 гадоў дагледзе дачку — інваліда першай групы з дзяцінства, таму па дапамогу, параду, кансультацыю звартаецца пастаянна. Кажы, што тэлефанавач даводзілася нават у гадзіну ночы, у выхадныя, святочныя дні. «Ніколі ў яго голасе не адчуець раздражнення, незадаволенасці з гэтай нагоды, што было б натуральна, — кажа жанчына. — Усё ж людзі маюць права на адпачынак. Але наш Міхаліччч асаблівы, ён людзей любіць, спагаду мае, душу дабрую. Мы ўсё яму жадаем здароўя».

Прадаўжальнік днастыі

З Міхаліччч падольскім, фельчарам Ляхавіцкага ФАПа, што ў Драгічынскім раёне, сустракаем на яго рабочым месцы. Аказваецца, і будынак ФАПа гістарычны, ад 1937 года пабудовы, але верай і прадаўці служыць людзям да гэтай пары. Тут 45 гадоў адпрацавала маці Міхаліччч Міхайлаўна, Галіна Мікалаўна, так што ён працягнуў медыцынскую днастыю. А цяпер і сын яго выбраў такую ж пачэсную прафесію, справа працягваецца. Праўда, эстафету на Ляхавіцкім ФАПе прыняў не ад маці — працаваў доўг час у горадзе, у раённым цэнтры гігіены і эпідэміялогіі, нават спрабаваў сіяе ў іншай галіне, далёкай ад медыцыны, але 12 гадоў таму прыняў рашэнне вярнуцца. І зараз гаворыць, што адчувае сіяе камфорта, зразумей, што тут на сваім месцы.

СТАР 9

Духоўныя свец

ГАЛОУНА СВАТА ГОДА

Як правільна адзначаць Вялікдзень, распавядае святар Аляксандр Пальчэўскі

Вялікдзень для хрысціян — галоўнае свята года, сэнсавы і цэнтр хрысціянскага календару. Уважэнне Хрыстова не належыць да ліку 12 дзюназыхістых святаў, а стаіць як бы над імі, бо яго значэнне для вернікаў надзвычай вялікае. Свёта праслаўляючы адзначаць Вялікдзень 24 красавіка.

Пра тое, як правільна святкаваць Уважэнне Хрыстова, наколькі важны знешні бок свята і ў чым яго глыбокі сэнс, мы гутарым з настацелем прыхода храма Свяціцеля Спірыдона Трымфунскага ў Мінску, святаром Аляксандрам ПАЛЬЧЭЎСКІМ.

Вялікдзень у сямдзясці большасці нашых сучаснікаў — смеяныя свята, падстава сустрэча з бліжнімі за святочным сталом. Але гэта не толькі сямейнае свята. Бо дзве тысячы гадоў таму адбылася падзея сусветнага маштабу, якая закруціла гэтым наш свет, усіх людзей: і тых, хто жыве, і памёрлых (у вучні Царквы ёсць тэксты, дзе гаворацца, што Гасподзь пасля свайго ўважэння сыхоў у пекла і вывёў адтуль праведнікаў — усіх тых, хто прыняў праповедзь Хрыста). Таму свята Вялікадзень дачыцца абсалютна ўсё. Гасподзь Ісус Хрыстос называецца новым Адамам. Есць першы Адам, першародны чалавек, якога стварыў Гасподзь і чыю прыроду кожны атрымаў у спадчыну пры нараджэнні. У тым ліку, наводзе вучні Царквы, мы спадкуем наступств грэху Адама. А Хрыстос, прыняўшы на себе чалавечую прыроду, аднавіў і ацаліў яе, узвёў на тую духоўную вышыню, якую чалавек страціў. І гэтую абноўленую прыроду і ціль праслаўляюць праз Хрыста. «Хто не нарадзіцца ад вады і духу, той не можа увайсці ў Царства Божа» (Ін. 3:5), сказана ў Пісанні. Толькі дзякучы Ісусу Хрысту, Ісусу Вучэнню, Смерці і Уважэнню для чалавека стала магчымым больш поўнае пазнанне Бога, стаўнікі з ім і ўступленне ў духоўнае адзінства праз таінствы Царквы. Уважэнне Хрыстова — гэта кульмінацыя ўсёго, што зрабіў Гасподзь. А Вялікдзень — якая свята Уважэння. І ў гэты дзень мы не проста гадзём тую і паўну. Для верніка-хрысціянна Вялі-

дзень — глыбокі духоўны перажыванні. У цэнтры свята павінен быць Гасподзь і ўсё, што звязана з яго Смерцю і Уважэннем. Усё тое, што ён зрабіў дзеля нашага выратавання. Часта ў сучаснай культуры на царкоўныя свята ладзяцца забавіліныя мерапрыемствы, але мала хто кажа пра галоўнае — пра Хрыста. Калі праставіць Вялікдзень пераўтварэнне ў смеяныя выжоркі, змест свята будзе згублены. Вельмі важна на Вялікдзень пачытаць і паразважаць самому, пагава- рыць са сваімі бліжнімі, са сваімі дзецьмі пра сэнс і змест свята: чаму Уважэнне Хрыстос, што гэта змяніла і на што паўплывала? За слоўмі «Хрыстос уважор», які мы прамаўляем на Вялікдзень, для кожнага з нас павінен стаць глыбокі ўнутраны змест.

«З’явіліся добрыя справы ў Вялікдзень — таксама традыцыя, асвятчана стагоддзямі. Лічыцца, што гэтыя дні мы зробілі для тых, хто абзбелены лёсам, дамагаем зняць з душы грахі, бо ў свеце свята ніхто не павінен быць галодным і абзбеленым радасцю».

Дата святкавання Вялікадзень не прыязна да паўнага дня. Згодна з царкоўным канонам, Уважэнне Хрыстова адзначаюць у першую нядзелю пасля ўрачы, якая надыходзіць пасля вясновага раўнадзенства. 40 дзён з Вялікадзень вернікі адзначаюць адно аднаго слоўмі: «Хрыстос уважор!» — «Спаўрады уважор!» — «Малым Вялікадзень» у вучні Царквы лічыцца кожная нядзеля на працягу ўсёго года — царкоўная служба ў апошні дзень тыдня заўбеды прысвечана Уважэнню Завяшчальца. Але асаблівым чынам вернікі перажываюць гэтую падзею менавіта ў свята Вялікадзень, называючы яго «Святам свята і ўрачыстасць з урачыстасцю».

Уважэнне Тваё, Хрысце Спасе

— Сваёй смерцю Ісус Хрыстос перамог і знішчыў вечную смерць. Вялікдзень — сімвал адраджэння для чалавека Царства Іна-

беснага і магчымасці для кожнага выратавання і поўнага аднавіння з Богам, — кажа святар. — Духоўнае асабнае гэта падзея магчыма праз богаслужэнне і малітву — сродкі, якія дазваляюць уступіць у зносіны з Богам, адчуць і перажыць яго прысутнасць у сваім жыцці.

Мы кажам, што Вялікдзень — радаснае, светлае свята. Але радавацца трэба не толькі таму, што ў нас святочна трапіла і мы бачым за сталом любімых людзей, падкрэсленае суразумоўям.

— Перш за ўсё мы радуемся адчуванню прысутнасці Бога ў нашым жыцці і ў нашай душы. Да прыхода Хрыста ў свет Бог здаваўся (а многім здаецца і сёння) нейкім недасягальным абсалютам. Між

тым гэта Асаба, з якой кожны чалавек можа ўступіць у мікасабасны, вельмі глыбокі ўрачысны кантакт. І свята Вялікадзень павінен прыводзіць нас да гэтага вопыту. А ўсе астатнія прыгожыя традыцыі, багаты і любімыя ўсімі намі — і ў царкоўным, і ў тым, хто ўспамінае пра веру толькі на Вялікдзень і Каланды, свята, важныя. Але без разумення сутнасці свята яны не дадуць сапраўднай радасці.

Недастаткова наадоўга забегчы ў храм, асвятчы кулі і паставіць свечкі. Галоўнай працявай урачыстасцю з’яўляецца ўдзел у святковым богаслужэнні.

Вялікадзень пачынаецца ўвечары суботы і працягваецца ўсю нядзелю ноч. Апоўначы раздаецца звон (благовест), і адначасова з яго ўрачыстым гукам запальва-

юцца ўсе свечкі ў храме. Святары ў святковым уборы, з крыжам, свідчымі і філіямам выходзяць з алтара, сляваюць сціхы разам з прысутнымі, а затым святаючы ход вакол царквы. У канцы святаючай літургіі асвятчаюцца артосы — хлеб з вывай крыжы і шпровага вянка.

— Падчас наадоўга вялікадзеньна богаслужэння кожны год чытаецца пасланне Іаана Златауста, дзе гаворацца, што ў гэты дзень у храм запрашаюцца ўсе. І нават калі вы не пасціліся, яшчэ ёсць час, каб правесці перадсвятковую ноч у малітве і чытанні духоўных тэкстаў, якія тлумачаць сэнс і змест вялікадзеньна ўрачыстасці. Яны ўзаемачыюцца наша ўспрыманне свята, якое не абмяжоўваецца знешнімі атрыбутамі.

З глыбіні стагоддзяў

І ўсё ж вялікадзеньна традыцыя таксама вельмі важная, падкрэслена суразумоўям. — Але трэба разумець сэнс і змест гэтых традыцый. Чаму мы фарбуем яйкі? Навошта п’ячым і асвятчам кулічы? Чаму вымаўляем «Хрыстос Уважор»? Калі старадаўняя даведка кажа аб кожнай традыцыі, яна будзе падозіраць нас да сутнасці свята. Проста выкананне нейкіх дзеянняў без разумення іх сэнсу наўрад ці прынесе карысць.

Сімавала Вялікадзень многія стагоддзі суботы і працягваецца ўсю нядзелю ноч. Гэтыя свята прынадзе асвятчваюць у царкве. Здобы вялікадзень куліч сімвалізуе прысут-

насць Госпада ва ўсім жыццёвым справах. Яго клопат аб кожным з тых, хто жыве на Зямлі. Звясныя куліч з артасам, асвятчым хлебам, які вылікаецца ў царкве да Вялікадзень і раздаецца вернікам. На працягу Светлай сядміцы — першага тыдня пасля Вялікадзень — артос урачыста выносіцца і ўдзельнічае ў хрысцёвым ходзе. А куліч, які п’ячуч да Вялікадзень у кожным доме, сімвалізуе прысутнасць Госпада за кожным святочным сталом.

«Дата святкавання Вялікадзень не прыязна да поўнага дня. Згодна з царкоўным канонам, Уважэнне Хрыстова адзначаюць у першую нядзелю пасля ўрачы, якая надыходзіць пасля вясновага раўнадзенства. 40 дзён з Вялікадзень вернікі адзначаюць адно аднаго слоўмі: «Хрыстос уважор!» — «Спаўрады уважор!»

Яйкі на вялікадзеньна сімвалізуюць пачатак новага жыцця. Найбольш распаўсюджаны колер вялікадзеньнах яйках, чырвоны, — «Крывы Божаў Любоў». У даўніну на Вялікдзень яйкі фарбавалі толькі ў чырвоны колер розных адценняў (крок крывы, якую Гасподзь прапіў на крывы ў імя выратавання чалавечай). З цягам часу пачалі прыдумваць «красанкі» і «пісанкі», упрыгожаныя кветкавымі ўзорамі і арнамантам. У нашы дні дапушчальна фарбаваць яйкі ў любы колер.

Яшчэ адзін сімвал свята — тварожная «пашка». Яна сімвалізуе слодкі райскага жыцця, абяцаную Богам Зямлю, «дзе іркуль малако і мёд». Форма «пашкі» — сімвал Нібенага Храма. На тварожных «пашках» і кулічах выкладваюць літары «ХВ» (Хрыстос Уважор), а часам малююць яго.

ня, якое з’яўляецца адным з сімвалаў Вялікадзень. Даўней кожнаму гаспадыню мела свой рэзінт «пашкі», які перадаваўся ў спадчыну.

У імя надзеі і ўважэння

Задзейніч добрыя справы ў Вялікдзень — таксама традыцыя, асвятчана стагоддзямі. Лічыцца, што гэтыя дні мы зробілі для тых, хто абзбелены лёсам, дамагаем зняць з душы грахі, бо ў свеце свята ніхто не павінен быць галодным і абзбеленым радасцю. Да гэтага ж, наводзе легенды, ад Вялікадзень да Уважэння вандруе па зямлі Хрыстос з апосталамі, выпрабавуючы міласэрнасць і дабрыню тых, хто жыве на Зямлі; пакашадваючы міласціны, які можах адмовіць непасрэдна Сыну Божаму.

«Толькі дзякучы Ісусу Хрысту, Яго Вучэнню, Смерці і Уважэнню для чалавека стала магчымым больш поўнае пазнанне Бога, стаўнікі з ім і ўступленне ў духоўнае адзінства праз таінствы Царквы».

— Але важна разумець сэнс тое, што разумілі нашы продкі: усё жыццё верніка павінен мець хрысціянскае наадуенне. Не воста заадаўта вылучаць святочныя дні са звычайных днів жыцця хрысціянна. Іаан Багаслоў пісаў: «Хто кажа: «Я люблю Бога», а брата свайго непазнае, той ілжэ; бо хто не любіць брата свайго, якога бачыць, як можа любіць Бога, Якога не бачыць?» (Ін. 4:20). Калі вы праслаўляеце вернік, значыць, вы заклікаеце ў любы час і ў любы дзень з’явіліся добрыя справы, шанаваць Западзві Гасподзя і любіць бліжняга. Вялікдзень — проста яшчэ адна нагода для таго, каб тварыць дабро».

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

Суседзі

У ПАЛОНЕ «МАПЕТ-ШОУ»

Жыхары Літвы сталі заложнікамі дзеянна ўладаў

У Літве прадуктовы кошык для вялікадзеньна стала ў параўнанні з мінулым годам пажыць у кошыце на 22 працэнты, заваў прадстаўнік інтэрнэт-партала price.it Пятрас Чапкэўскі ў эфіры нацыянальнага радыё LRT, паведаміла ТАСС. Падрыхтоўка да свята аказалася найдражэйшай за апошнія пяць гадоў. Пра гэта сведчаць даныя сеткавага рэсурсу price.it, які адрозніваецца ў параўнанні з рынковымі цэнамі. Так, яйкі, якія лічыцца традыцыйна фарбуюць да вялікадзеньна стала, падаражжлі на 40 працэнтаў, сланечніковыя алеі — на 118 працэнтаў, мука — амаль удвая, мяса птушкі — на 20 працэнтаў, свініна — на 30 працэнтаў. Эксперты заўважаюць, што сёлетае цэнавое «ралі», якое пачало разгортвацца яшчэ летась, толькі набірае размах. Жыхары Літвы сталі заложнікамі дзеянна ўладаў, якія відэаочна знаходзяцца пад знешнім кіраваннем і па ўсёх правілах «мапет-шоу» прымаюць рашэнні на шкоду ўласнаму насельніцтву. Да чаго гэта можа прывесці?

Цярпелі сямья маламаёманна, бо ў іх няма аберажжыні ці яны страцілі крыху прыбытку. Так сама вырасла патрэбнасць пажыць людзей у дапамогу. Пры гэтым, які заўважаюць эксперты, матэрыяльны стан літоўцаў найбольшым часам наўрад ці палепшыцца.

«Адной з праблем, якая, вядома, ўжо адчуваецца многімі людзьмі, з’яўляецца рост цен, асабліва на энэргарэсурсы. Аднак мы назіраем распаўсюджванне інфляцыі на значна больш шырокі спектр тавараў і паслуг. Ужо цяпер прадукты харчавання і і многія паслугі становяцца дражэйшымі, і гэта будзе стрымліва фактарам», — лічыць эканаміст Нерыюс Мануліс.

За мінулыя два гады многія літоўцы страцілі работу. Некаторыя змаглі пераафармівацца, аднак працэнт тых, хто такі і не знайдуць, вельмі вялікі. Паводле ацэнаў Мануліса, сітуацыя на рынку працы ў 2022 годзе мала змяніцца. Больш за тое, яна можа стаць толькі горш. «Калі вакансія стала менш, значыць, у Літве будзе праблема», — лічыць эканаміст.

Харчовыя турсты

Улады займаюцца канстатацыяй трывожнага факта. Краіну можа ахапіць эканамічны застоі, што стане сур’ёзным ударам, лічыць прэзідэнт Літвы Гітанас Наўседа, паведаміла агенства BNS. «Гэта вельмі сур’ёзная сітуацыя, і я сказаў бы, што мы сутыкаемся са з’явай, якая ў эканамічнай літаратуры

намінальнай палітыцы кабінета міністраў. Тым больш калі прамер кажа, што Літва да аналагічнага кроку не гатова, бо «няма магчымасці», і абяцанае ўрад Польшчы ў жаданні вырашаць свае праблемы за кошт «харчовых турсты»».

Вялікі літоўскі эканаміст прафесар Рымандас Куадзіс мяркуе: у працягу прэзідэнт Літвы абавязаны ішчыраваць у Савец Еўропы асуджэнне спроб Варшавы вырашаць унутраныя праблемы за кошт жыцця іншых краін Еўрасаюза. Эксперты, якія працуюць у камандзе Наўседа, сумніваюцца ў лярнасна падобнай дыскусіі. Такага ж пункту гледжання прытрымліваецца міністр фінансаў Гітары Скавіс. Купіце ўлічкі для таго ў Бруселі і прымаці дырэктары, якія «забараняюць адной краіне ствараць праблемы іншым», каб дакумэнты выконваліся.

«Палкі знахаліся. Яны ігнаруюць агульную пазіцыю краіны еўрапейскай супольнасці». Прафесар лічыць, што Варшава трэба неадкладна прыстурціць. «І без Польшчы хапае цэннізму ў ЕС», — прызнаў эканаміст. Цэлым магчыма, з’явіцца Куліч маюць рацыю. Бяда ў тым, што палкі не робяць нічога заганана. У іх шмат гадоў дзеяннаючай найменшых тарыфаў ПДВ, чым у суседніх краінах. Ніякага парушэння агульнаеўрапейскага правілаў не было і няма.

Карыстальнікі літоўскіх сегментаў сацыяльных сетак учылілі сапраўднае віртуальнае ўчылі, высемаючы яшчэ Куадзіс мяркуе, так і ўрада. «Эканаміста відавядзь у тым, што ён гатовы з-за дражэй пасарыцца з апошнім стратэгічным партнёрам, параўноўваючы прафесара з упадальнікам краінага аўтамабіля Golf, які з заірэдасці б’е шкло раскошным суседскім Mercedes».

«Трэба асудзіць усё краіны, у якіх людзі жывуць лепш, чым у Літве», — прапануюць кардынальнае вырашэнне праблемы інтэрнэт-карыстальнікі. Што да-

тычыцца членаў кабінета міністраў, ім прапануюць адмовіцца ад прамерна высокіх акладу. «Калі вы лічыце, што можна жыць на 300 еўра ў месяц, навошта вам 6000?».

За мяжою беднасці

Праваабаронца, старшыня Сацыялістычнага народнага фронту Геруас Габраўскас лічыць, што Літва не зможа перамагчы галечу ў краіне. Зрабіць гэта здолее толькі той урад, які спыніць нерэацыянальны расход бюджэтных сродкаў і зоймецца падтрымкай насельніцтва. «Згодна са статыстыкай, 33 працэнты літоўцаў пражываюць за мяжою беднасці, і гэта яшчэ ў буйных гарадах. У асноўным бедным з’яўляюцца людзі з невялікіх містачка і вёсак», — распавяў Baltnews Геруас Габраўскас.

Зрэшты, эксперт адзначаў, што, нягледзячы на відэаочнае праблема галечы, урад не можа павысіць узровень жыцця ў краіне. На дадзены момант гэта ў значнай ступені звязана з наступствамі пандэміі каранавіруса, якая моцна ўдарыла па літоўскай эканоміцы. У той жа час улады палітычнага рэспублікі не могуць хутка ідэнтэфікаваць справіца з COVID-19. «Калі ў 2017—2019 гадах быў нейкі эканамічны ўздым, то з пачаткам пандэміі ўсё змянілася. Другі і стратэгічным партнёрам, параўноўваючы прафесара з упадальнікам краінага аўтамабіля Golf, які з заірэдасці б’е шкло раскошным суседскім Mercedes».

рацыяналі і асабісты камфорт чыноўнікаў.

«Чаму складана змагацца? Цэнтральная ўлада не прымае законаў, накрываных на палітычнае сваявольнае забеспячэння. А чаму? Вельмі вялікія сродкі наадуваюцца ў ваенную сферу. Менавіта гэта і 1,1 мільярд еўра. Для маленкай краіны з 2,8 мільёнамі жыхароў гэта вельмі вялікая сума», — адзначаў эксперт.

Як заўважаў Геруас Габраўскас, міністры і дэпутаты пачынаюць апраўдвацца, што сродкі на сацыяльную сферу ў краіне не хапае. Пры гэтым літоўскай чыноўнікі карыстаюцца вялікімі прывілеямі. Які лічыць праваабаронца, такая наадузка на бюджэт не дазваляе нармальна пераафарміваць дзяржаўныя сродкі такім чынам, каб зрабіць канкрэтныя крокі па барацьбе з беднасцю.

Літоўскай ўлады значна больш палюбацца аб сваім іміджы ў вачах партнёраў па ЕС і НАТО, чым аб сваім насельніцтве, адзначаў The Baltic World. У выданні з’явіўся ўвагу на тое, што за апошні год Літва вастапа пасарыцца з такімі важнымі для яе эканаміі дзяржавамі, як Кітай, Геруас і Расія.

Акрамя таго, Вялікос асудзіў Венгрыю за забарону на распаўсюджванне выніў ЛГБТ-адносінаў сярод непаўналетніх. Літоўскі Эстонія за адмову поўнацю энергазабеспячэння Беларусі.

Літоўскай ўлады вырашылі давацца дзяржаўныя вынікы, заапрабаваны ад краіны — членства пасарыцца з такімі важнымі для яе эканаміі дзяржавамі, як Кітай, Геруас і Расія. Акрамя таго, Вялікос асудзіў Венгрыю за забарону на распаўсюджванне выніў ЛГБТ-адносінаў сярод непаўналетніх. Літоўскі Эстонія за адмову поўнацю энергазабеспячэння Беларусі.

Пётр ДУНЬКО.

Моцныя рэгіёнамі

Уладзімір ЦУМАРАЎ:

«ЗНЕСНЯ ВЯКЛКІ ПРЫМУШАЮЦЬ ПРАЦАВАЦЬ БОЛЬШ НАПРУЖАНА»

Старшыня Магілёўскага гарвыканкама — пра эканоміку, вытворчы патэнцыял, сацыяльную абарону і інфармацыйную бяспеку

Змяняльна, што гаворку пра развіццё горада Уладзімір Міхайлаў перадаваў рэдактару новага рэгіёнскага інфармацыйнага агенства. Апошнім часам людзі пачалі разбірацца, што інфармацыя бывае розная, у тым ліку дэструктыўная, накіраваная на падрыў грамадства. Я роля дзяржаўнай СМІ, за артыкуламі якіх стаяць канкрэтныя аўтары, а ў якасці супразмоўніка выступаюць аўтарытэтыя эксперты, прыкметна Уласлава. «Асабіста я цалкам давяраю газетам», — адзначае Уладзімір Цумараў. — Там працягваюць спраўдзіць прафесіяналы, яны існуюць адказна за тое, што размесцілі на старонках сваё выданне. Я гэта вельмі цямі і ўдзячны за такую работу ў інтарэсах дзяржавы».

Сёння ў чытачой «Звязды» ёсць добрая нагода даведацца пра дзейнасць аднаго з шасці абласных цэнтраў грамадства з вуснаў яго непасрэднага кіраўніка.

— **Напегачы на эканамічны і пэндзічныя праблемы, мінулы год стаў для Магілёва плённым па колькасці ўведзеных у эксплуатацыю сацыяльна важных аб'ектаў — участка трасы-дублёра Мінскай ашшы, стартаўных і медыцынскіх збудаванняў... Напэўна, актывізаваць прымушаюць і знесня выклікі?**

— Так, знесня выклікі сапраўды прымушаюць працаваць больш актыўна і адказна. Вядома, робіцца гэта дэла тэма, каб абараніць нашых людзей, каб яны не так асады адзін на астатніх. Сёння мы працягваем работу па будаўніцтве і рэканструкцыі сацыяльна важных аб'ектаў, у прыватнасці, медыцынскага прызначэння. Днямі плануецца ўвесці ў эксплуатацыю адрамантаваную дзіцячую паліклініку № 1 па вуліцы Язерскай — будынак былой дарослай паліклінікі № 3, якая

перыхаля ў новы корпус у Казіміраўцы. Тутэйшыя вытворчыя плошчы будуць для дзіцячай паліклінікі ў чатыры разы большыя, чым тры, дзе яна знаходзілася дагэтуль. З'явілася магчымасць стварэння дадатковых рабочых месцаў для медыцынскага персаналу і арганізацыі адрэацыі медыцынскай рэабілітацыі.

Працягваецца будаўніцтва інфекцыйнага корпуса на тэрыторыі Магілёўскай балніцы № 1, работы па камплексе будынка паліклінікі па Віцебскім праспекце. У планах — завяршыць будаўніцтва, звязанае з пашырэннем амбулаторнага дыстансера. Распачаць праектна-пошукавыя работы да будаўніцтва першай чаргі медкорпуса экстраннай хірургіі кардыі, кардыявааскулярнай паталогіі на тэрыторыі Магілёўскай гарвардскай балніцы хуткай медыцынскай дапамогай. Абнаўляецца матэрыяльна-тэх-

нічная база медыцынскіх устаноў. У паліклініцы № 4 і 9 ініцыяваны аховы здароўя перадавалі новыя рэнтгена-апараты, істэрты там вядуцца мантажна-будаўнічыя работы ўнутры кабінетаў, дзе будзе ўстаноўлена апаратура. У Магілёўскай цэнтральнай паліклініцы плануецца замяніць тры ліфты, а для Магілёўскай гарвардскай станцыі хуткай медыцынскай дапамогай — набыць тры новыя аўтамабілі хуткай медпамогай і грамадзянскай. Летас аўтапарк станцыі ўжо папоўніцца чатырма аўтамабілі хуткай медыцынскай дапамогай.

Не забываюцца і пра іншыя аб'екты. Працягваюць развіваць гарадскі парк у Падлісках, падчас саботу там было высаджана некалькі сотняў новых дрэў. Помнік і пра пажаданні жыхароў Кастрычніцкага раёна горада добраўпарадкаваць парк 60-гадовага Кастрычніка, які знаходзіцца ў раёне Святога возера. Ужо ёсць дазвол для правядзення там праектна-пошукавых работ.

— **Сённяшняе знешнепалітычнае падзеі вымушаюць кардынальна мяняць работу з замежнымі партнёрамі. Што робіцца для таго, каб дыверсіфікаваць дзейнасць магілёўскай вытворчасці? Якія напрамкі абяцваюць стаць найбольш перспектыўнымі?**

— У Магілёўе каля 600 суб'ектаў гаспадарання, якія ажыццяўляюць знешні гандаль тавараў, і 1270 — якія аказваюць знешнеэканамічныя паслугі. Летас ёсць экіспарт тавараў магілёўскай прадпрыемстваў больш чым 931 мільён долараў — на 22% больш, чым пазалетас. Магілёў падтрымлівае гандлёвыя сувязі са 108 дзяржавамі свету, прадукцы экіспартуваецца ў 82 краіны. Былі наладжаны сувязі з 16 новымі краінамі, на рынку якіх будзе адраўнаваць прадукцыю на 4,5 мільёна долараў. Сёння знешнепалітычны падзеі патрабуюць карэкціроўкі экіспартнай накіраванасці. У прыватнасці, пераарыентацыі экіспартных

патокаў з рынку недружалюбных краін на рынкі краін ЕАЭС, краін Блізкага Усходу, Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі. Аднаму з найбольш перспектыўных рынкаў, акрамя расійскага, разглядаецца кітайскі. Летас знешнегандлёвы абарот прадпрыемстваў Магілёва з Кітаем склаў 77 мільёнаў долараў — гэта ў 2,3 раза больш, чым за 2020 год. Мы пачалі актывізаваць мікрэгіянальнае супрацоўніцтва з пабрацімамі і гарадзян-партнёрамі ў галіне гандлёва-эканамічных адносін. Сярод іх расійскія Экабарск, Уладзавосток, Омск, Пенза, Тула, кітайскія Нанкін, Чжэнчжоў, Чанша, Сінь, партнёры з Азербайджана, Таджыкістана, Кыргызстана, Турцыі, Сербіі, Ірана, Дузаі.

— **У Магілёўе горад дапамагае прадпрыемствам і ў цэлым бізнесу перажыць складаны перыяд?**

— У Магілёўе ажыццяўляюць дзейнасць чатыры цэнтры падтрымкі прадпрыемстваў і два інкубатары малага прадпрыемстваў. Толькі ў першым квартале яны аказалі паслугі больш чым адной тысячы кліентаў, праводзяць адукацыйныя курсы. Для Магілёўскай гарвардскага працэсу Савет па развіцці прадпрыемстваў, што дазваляе ўдзельнічаць суб'ектаў у бізнесе. Вядзецца работа па ўцягванні суб'ектаў малага і сярэдняга прадпрыемства ў калерыйныя ланцужкі па вытворчасці тавараў (вузлу, комплектуючы) для буйных прадпрыемстваў. Ужо сёння актыўна супрацоўнічаюць з буйнымі беларускімі і расійскімі вытворцамі магілёўскае прыватныя кампаніі — «Фабрыка сатавага кардону», «Стры» — «Тэхнік», «Аўтарэду».

— **Для фінансавай падтрымкі індустрыя ствараюць суб'ектаў малага і сярэдняга прадпрыемстваў, занятых у сферы вытворчасці, на працягу першых трох гадоў з 2015 іх дзяржаўнай рэгістрацыі не прымяняюцца павышаныя каэфіцыенты да ставак падаткаў на зямлю і нерухомасць. Такое расшырэ**

пастаянна нарастае. А стэрты, што прафесійна-тэхнічная адукацыя — толькі для індуцыйна, зусім не актуальны.

— Сёння дзень прыняты дадаткова аб'ёмны пакет нарматыўна-прававых актаў, якія рэгламентуюць перахаравае права выдзялення арэнднага жылля малым людзям, якія прыходзяць працаваць у сельскай гаспадарцы, прыняты акты, якія забяспечваюць малых спецыялістаў гарантыямі, у прыватнасці, ільготы для малых спецыялістаў. Згодна з новай рэдакцыяй Кодэкса аб адукацыі, на выпускніку п'ятой формы навучання, што пажадаць размяржавацца, істэр будзе распаўсюджвацца ўсё прывілеі і сацыяльныя гарантыі, прапуганджаны для малых спецыялістаў, якія атрымалі адукацыю на бясплатнай аснове, — дадаў Аляксандр Кадлубаі.

— **У адрозненне ад студэнтаў, у працуючых моладзі часта ёсць семі, дзеці, бытавыя праблемы і зусім нямам волнага часу. Таму сустрачаюцца, нахвалтаючы, што адбылася на Мінскім механічным заводзе імя С. Вавілава, выдатыя магчымасці для імякшася сваю актывіную грамадзянскую пазіцыю, прапаўнаць праект, агучыць важную ініцыятыву.**

— **Дзяўчаты асіціруюць мне падчас аперацыі, вучацца накладваць швы, ставяць катэтары, рабіць ідэальную анестэзію. Паколькі дзеці прыходзяць да нас навучанна, мы нікога ад іх не хаваем, — падкрэслівае Павел. — Яны бачаць усю тую рэальнасць, з якой даводзіцца сутыкацца штодня на працягу дзясяткаў гадзін, а не прыгожую карцінку, каб яны клаліся ведаць, што іх чакае наперадзе ў прафесіі. Прытомнасць на аперацыях ужо ніхто ў нас не стэрвае (успамінаецца). Я дзясніваюць у такіх сітуацыях і дзеці знаходзіцца навучанна, усе ведаюць, а максімальна прыдатна і даступна тлумачу дзецям кожнае свабоднае ўвядзенне. Усё ж такі прафярэнтарыя экісперці ў веткліку і перша прафярэнтарыя спробы — гэта не адно і тое ж.**

Сацыяльны ракурс

УЖЛАДАНЫ Ё БУДУЧЫНЮ

Ці заўсёды адказна распрадаваюцца такой каштоўнасцю, як моладзь?

Станца на хлебавадзец ужо змяну каля гарачай печкі або пайскі кіроўцам у таксі Uber? Як мяркуюць, на якім варыянце спыніць свай выбар моладзь чалавек? Адак Відэавацкі. Цяжкія ўмовы працы малага прывабляюць. А ці шмат моладзых спецыялістаў застаецца на тых рабочых месцах, куды яны былі размеркаваныя? Як іх можна было з атрымаць? Чаму наймальнікі, адраўноўваючы заўяку на маладога спецыяліста, не лічаць патрэбным зачыкаць выпускніку і ўступіць у канкурэнцыю за найлепшага? Гэтыя і іншыя пытанні аказаліся ў цэнтры ўвагі ідэальніку афармлена дзіялогу, які праішоў у рамках Расліпубліканскага форуму працуючых моладзі «Час тваіх магчымасцяў». Яго удзельнікамі стала больш як 50 прадстаўнікоў Рэспубліканскага савета працуючых моладзі з усіх рэгіёнаў краіны. Маладзых актывістаў гасцінна прымаў на сваёй пляцоўцы Мінскі механічны завод імя С. Вавілава — кіруючая кампанія холдынга «БелОМА». Гэце месца было вырана для сустрач неспявадова. Па-першае, для прадпрыемства холдынга кадравая праблема таксама актуальная, а па-другое, іх вопыт работы з моладдзю заслугуе увагі.

адукцыі забралі служыць хоць бы ў вясенні прызыў, каб у іх быў час на адаптацыю...

ТЭСТ ДЛЯ НАЙМАЛЬНІКА

А вось дырэктар установы культуры «Жыліцкі гаспадарства» Павел Кувалевіч лічыць, што трэба павышаць адказнасць наймальнікаў перад моладзых спецыялістамі. Пра гэта ён кажа падчас адкрытага дзіялогу, які праішоў у дзелам прадстаўнікоў Міністэрства адукацыі і Мінкііністэрства працы і сацыяльнай абароны. Ён прапанаваў, каб БРСМ узяў на себе функцыю грамадскага кантролю за стаўленнем да маладзых спецыялістаў з боку наймальнікаў, за тым, ці ствараюць тым годныя для іх умовы.

— Сёння, калі мне патрэбны малады спецыяліст, я проста пішу заўяку ва ўстанову адукацыі з мінімумам карыснай для выпускніка інфармацыі і нічога яму не абяцаю, — кажа Уладзіслаў. — Але ўстанова адукацыі, калі распаўраджаецца такой каштоўнасцю, як моладзь, павінна паводзіць сябе больш адказна. Трэба патрабаваць ад наймальніка запусціць аб'ёмны аб'ектыўны тэст з падрабязным апісаннем жылёвых умоў, якасці жылля, што выдзяляецца, навучаніца там санвула, гарадзкая вады, цэнтралізаванага ачышчэння, мэбл, транспартнай і гандлёвай інфраструктуры ў населеным пункце, куды размяржваюцца студэнт выпускнога курса. Калі тэсты зможна прапанаваць лепшым умовам

арыентацыя пры выбары месца працы: заробатная плата, сацыяльны пакет і — асабіста — умовы пражывання.

— У нашым грамадстве сфарміраваны культ эканамічнага дабарбыту. І прэстыжнасць прафесіі вымяраецца, на жаль, не яе грамадскай значнасцю, а ўзроўнем заробку. — кантата Павел. — Я быў дырэктарам у сельскай школе, там ведаю, што людзі, якія працуюць у сельскай гаспадарцы заатанківаюць, механізатары і гэтак дала, саромеюцца раскаваць дзецям пра тое, чым яны займаюцца, а так быць не павінна.

Пытанне арыентацыі выпускніку школы на рабочыя спробы зьянілася сёння надзвычай востра. Я давесці ім, што сучасныя людзі — гэта сурдзіраваныя, высокакаваліфікаваны спецыялісты, якія акрамя прафесійных ведаў, павінны валодаць спецыфічнымі навыкамі ў сумехных галінах, у тым ліку разбірацца ў інфармацыйнай тэхналогіі, робататэхніцы і г. д. У Мінскай механічнай фабрыцы інжынерам усё больш размяржавацца. Сёння токар, які працуе на сучасным станку з лібавым праграмным кіраваннем, у адной асобе і тэхнолаг, і наладчык, і аператар, што кантралюе прыладу. А мехатронік — спецыяліст-дзявяткоў, які можа вызначыць ніспраўнасць механізму і правесці дэафектныя работ: ён ведае і механіку, і пневматыку, і электроніку. Пачынаюць «рабочая прафесія», які і стаўленне да яе прадстаўніку, прапаруе ў нашым грамадстве пераацэну. Патрэба ў прадстаўніках рабочых прафесій і спецыялістах сярэдняга зьявна

пастаянна нарастае. А стэрты, што прафесійна-тэхнічная адукацыя — толькі для індуцыйна, зусім не актуальны.

— Сёння дзень прыняты дадаткова аб'ёмны пакет нарматыўна-прававых актаў, якія рэгламентуюць перахаравае права выдзялення арэнднага жылля малым людзям, якія прыходзяць працаваць у сельскай гаспадарцы, прыняты акты, якія забяспечваюць малых спецыялістаў гарантыямі, у прыватнасці, ільготы для малых спецыялістаў. Згодна з новай рэдакцыяй Кодэкса аб адукацыі, на выпускніку п'ятой формы навучання, што пажадаць размяржавацца, істэр будзе распаўсюджвацца ўсё прывілеі і сацыяльныя гарантыі, прапуганджаны для малых спецыялістаў, якія атрымалі адукацыю на бясплатнай аснове, — дадаў Аляксандр Кадлубаі.

У адрозненне ад студэнтаў, у працуючых моладзі часта ёсць семі, дзеці, бытавыя праблемы і зусім нямам волнага часу. Таму сустрачаюцца, нахвалтаючы, што адбылася на Мінскім механічным заводзе імя С. Вавілава, выдатыя магчымасці для імякшася сваю актывіную грамадзянскую пазіцыю, прапаўнаць праект, агучыць важную ініцыятыву.

— **Дзяўчаты асіціруюць мне падчас аперацыі, вучацца накладваць швы, ставяць катэтары, рабіць ідэальную анестэзію. Паколькі дзеці прыходзяць да нас навучанна, мы нікога ад іх не хаваем, — падкрэслівае Павел. — Яны бачаць усю тую рэальнасць, з якой даводзіцца сутыкацца штодня на працягу дзясяткаў гадзін, а не прыгожую карцінку, каб яны клаліся ведаць, што іх чакае наперадзе ў прафесіі. Прытомнасць на аперацыях ужо ніхто ў нас не стэрвае (успамінаецца). Я дзясніваюць у такіх сітуацыях і дзеці знаходзіцца навучанна, усе ведаюць, а максімальна прыдатна і даступна тлумачу дзецям кожнае свабоднае ўвядзенне. Усё ж такі прафярэнтарыя экісперці ў веткліку і перша прафярэнтарыя спробы — гэта не адно і тое ж.**

АКТЫВНАЯ АДАПТАЦЫЯ

— Сёння маладыя складаюць прыкладна 25-30 працэнтаў ад агульнай колькасці нашых работнікаў, — раскавае намеснік генеральнага дырэктара па кіраванні персаналам і пастаўляючым работам Вячаслаў КУЗНЯЦОЎ. — Вельмі шмат навучанікаў моладзі прыходзіць да нас на праекты, якая аплачываецца, з перспектывай далейшага працаўладкавання (калі мы плацім, то можа і спытаць). І калі малады чалавек сябе добра зарэкамэндаваў, то накіроўваем на яго заўяку ў ВНУ, посплітчыны каледж або ў ліцэй. Штогод біром па размеркаванні прыкладна 50 выпускнікоў ВНУ. Некалькі гадоў таму мы ўкраалі ілпашарт маладога спецыяліста (а дакладней, адаптавалі пад новыя рэаліі стары добор савецкіх дзесяці). Малады спецыяліст першы два гады работы на нашым прадпрыемстве кожна паўгода прыходзіць ацэньваць. Мы вышлілі іх матываваць. Пры ўдалым праходжанні ацэнаў да іх заробку дадаецца далапта ў памеры чатырох базавых велічынь, якія выплачываюцца штомесячна. Наступная паспяхова ацэньваць — яшчэ плюс чатыры базавыя да заробку, які прапінска ў кантракце. Па выніках чатырох ацэнаў атрымліваецца дробная далапта. Калі перша ацэнка заснаваная пераважна на агульных тэрарычных пытаннях, то далей ужо праверваюцца прафярэнтарыя кампетэнцыі і ацэньваецца ўклад канкрэтнага маладога спецыяліста ў развіццё прадпрыемства. Дарчы, настайнік

з ліку вопытных работнікаў, які курсуюць паспяхова маладога спецыяліста, таксама атрымлівае за сваю апеку над ім матэрыяльнае ўзнагароджанне.

Мушу канстатаваць, што мы ўжо на другой атэстацыі бачым, ці будзе гэты малады чалавек у нас працаваць, ці ёсць у яго матывацыя або ён проста чакае, калі скончыцца тэрмін размеркавання. Мы даём магчымасць моладзі адаптавацца на прадпрыемстве, пры гэтым матэрыяльна яе заахвацоваем. Далучым, у цібе заробок 800 рублёў. Праішоў атэстацыя — атрымлівае 120 рублёў. Моладзь сёння ў добрым сэнсе меркавальна, і яна хоча ведаць, чаго «каштуюць» не бясплатна па-добраму дэбрыя. Усе калі даказваць падчас атэстацыі сваю пазіцыю. Усё гэта павысіла замацаванасць моладзі на нашым прадпрыемстве. Сёння калі хлопцы яшчэ не прызывалі ў войска літаральна праз пару месяцаў работы на прадпрыемстве, замацаванасць была б больш высокая. Але многія забіраюць у армію ўсё ў вясенні прызыў. Хлопцы не паспяваюць адаптавацца і прыязваюць да месца работы, а пасля службы не ўсе да нас вяртаюцца, хоць на прадпрыемстве і заахвацоўваюць такіх работнікаў. Хтосці застаюцца служыць па кантракце ва Узброеных Сілах, хтосці шукае больш камфортныя для сябе ўмовы, чым работы на вытворчасці. У выніку мы атрымліваем спецыяліста, які не паспеў увайсці ў нашу сямю, а дзяржава стэрвае грошы, укладваючы ў яго падрыхтоўку. Няхай бы выпускніку устаноў

Пытанне арыентацыі выпускніку школы на рабочыя спробы зьянілася сёння надзвычай востра. Я давесці ім, што сучасныя людзі — гэта сурдзіраваныя, высокакаваліфікаваны спецыялісты, якія акрамя прафесійных ведаў, павінны валодаць спецыфічнымі навыкамі ў сумехных галінах, у тым ліку разбірацца ў інфармацыйнай тэхналогіі, робататэхніцы і г. д. У Мінскай механічнай фабрыцы інжынерам усё больш размяржавацца. Сёння токар, які працуе на сучасным станку з лібавым праграмным кіраваннем, у адной асобе і тэхнолаг, і наладчык, і аператар, што кантралюе прыладу. А мехатронік — спецыяліст-дзявяткоў, які можа вызначыць ніспраўнасць механізму і правесці дэафектныя работ: ён ведае і механіку, і пневматыку, і электроніку. Пачынаюць «рабочая прафесія», які і стаўленне да яе прадстаўніку, прапаруе ў нашым грамадстве пераацэну. Патрэба ў прадстаўніках рабочых прафесій і спецыялістах сярэдняга зьявна

НОВЫ ЗМЕСТ РАБОЧЫХ ПРАФЕСІЯЎ

Намеснік міністра адукацыі Аляксандр КАДЛУБАІ пагадзіўся, што ёсць некалькі параметраў, на якія моладзь

Трэба заўважыць, што адной з мэт Рэспубліканскага савета працуючых моладзі, створаенага пры ЦК БРСМ, былі падрыхтоўка калі маладзёжнага кадравыя рэзерву. У яго на выбарнай аснове ўваходзяць маладзёжныя лідэры БРСМ з найбуйнейшых прадпрыемстваў нашай краіны — «БелАЗ», БМЗ, «Анфатар», «Беларускаліт», з арганізацыі і прадпрыемстваў лётчыкаў, харчовай прамысловасці, агарпамясцовага комплексу, устаноў адукацыі і іншых. Менавіта яны павінны актывізаваць маладзёжную навуку на сваіх прадпрыемствах.

Маладыя людзі паўдзельнічаюць у майстар-класах на асабовым роліце, маляваць штурме, траніжы «Асновы прафесійнага майстэрства для спецыяліста, які працуе з моладдзю», прызначай і абароне праектаў, мненія з якіх былі прывесены прафярэнтарыя старшалаўнікаў.

Так, сваім вопытам з прысутнымі падарыў дырэктар веткліку і Платон «Кот Бегмот», галоўны ветэрынарны ўрач Павел ЖУЛЬБА. Дарчы, у лютым бігача года ў фінале рэспубліканскага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» яго праект «Дарына выратуе свет» перамоў у намінацыі «Грамадства і сацыяльная сфера». А на Рэспубліканскім форуме працуючых моладзі Павел раскаваў прае кт «ВетЭксперт» і «Завод тар» — гэта сумесная ініцыятыва яго веткліку і Лідскага раённага акалагічнага Цэнтра дзяці і моладзі. Дзейнасць клубы будучых ветэрынараў — новы досвед і для першых, і для другіх. Мэта — пагарціць надлетку ў навуцы прафесіі ветэрынара. На базе цэнтра выкладаецца

Трэба заўважыць, што адной з мэт Рэспубліканскага савета працуючых моладзі, створаенага пры ЦК БРСМ, былі падрыхтоўка калі маладзёжнага кадравыя рэзерву. У яго на выбарнай аснове ўваходзяць маладзёжныя лідэры БРСМ з найбуйнейшых прадпрыемстваў нашай краіны — «БелАЗ», БМЗ, «Анфатар», «Беларускаліт», з арганізацыі і прадпрыемстваў лётчыкаў, харчовай прамысловасці, агарпамясцовага комплексу, устаноў адукацыі і іншых. Менавіта яны павінны актывізаваць маладзёжную навуку на сваіх прадпрыемствах.

Маладыя людзі паўдзельнічаюць у майстар-класах на асабовым роліце, маляваць штурме, траніжы «Асновы прафесійнага майстэрства для спецыяліста, які працуе з моладдзю», прызначай і абароне праектаў, мненія з якіх былі прывесены прафярэнтарыя старшалаўнікаў.

Так, сваім вопытам з прысутнымі падарыў дырэктар веткліку і Платон «Кот Бегмот», галоўны ветэрынарны ўрач Павел ЖУЛЬБА. Дарчы, у лютым бігача года ў фінале рэспубліканскага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» яго праект «Дарына выратуе свет» перамоў у намінацыі «Грамадства і сацыяльная сфера». А на Рэспубліканскім форуме працуючых моладзі Павел раскаваў прае кт «ВетЭксперт» і «Завод тар» — гэта сумесная ініцыятыва яго веткліку і Лідскага раённага акалагічнага Цэнтра дзяці і моладзі. Дзейнасць клубы будучых ветэрынараў — новы досвед і для першых, і для другіх. Мэта — пагарціць надлетку ў навуцы прафесіі ветэрынара. На базе цэнтра выкладаецца

ОАО «Технобанк» 220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Кропоткина, 44, Телефон +375 17 283 15 10

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2022 года

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include assets (Активы) and liabilities (Обязательства).

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за 2021 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include income (Прибыль) and expenses (Убыток).

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ГОДОВОЙ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ

Мы провели аудит годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее - годовая финансовая отчетность) Открытого акционерного общества «Технобанк» (далее - ОАО «Технобанк», Банк) (Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44, зарегистрированное в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей в № 100706528).

Мы также проанализировали соответствие информации в отношении резервов на покрытие возможных убытков по активам, раскрываемых в годовой финансовой отчетности, применимым требованиям Национальных стандартов финансовой отчетности.

Обязанности аудиторского лица по подготовке годовой финансовой отчетности

Руководство аудиторского лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление финансовой отчетности в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудиторского лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

Важные обстоятельства

Мы обращаем внимание на факт наличия у ОАО «Технобанк» судебных исков по кредитным обязательствам, возникающим в результате неисполнения обязательств по кредитным договорам.

Ключевые вопросы аудита отчетности

Ключевые вопросы аудита - это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, представляют наибольшую значимость для понимания аудита годовой финансовой отчетности за этот период.

Связь «Кредиты клиентам» бухгалтерского баланса

Связь по значимости резервов клиентам, а также в связи с присущим им высоким уровнем риска, является существенной для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Существенные суждения

Существенные суждения необходимы для классификации активов, поверенных клиенту, в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность, содержит информацию о сформированных резервах на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, включенным в годовую финансовую отчетность.

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2021 год

Table showing changes in equity components for 2021. Columns: № п/п, Наименование показателя, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include profit/loss, dividends, and other equity changes.

Раздел II. За отчетный год

Table showing changes in equity components for the reporting year. Columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include profit/loss, dividends, and other equity changes.

Раздел III. За отчетный год

Table showing changes in equity components for the reporting year. Columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include profit/loss, dividends, and other equity changes.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2021 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include income and expenses.

Обязанности аудиторского лица по подготовке годовой финансовой отчетности

Руководство аудиторского лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление финансовой отчетности в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудиторского лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

Важные обстоятельства

Мы обращаем внимание на факт наличия у ОАО «Технобанк» судебных исков по кредитным обязательствам, возникающим в результате неисполнения обязательств по кредитным договорам.

Ключевые вопросы аудита отчетности

Ключевые вопросы аудита - это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, представляют наибольшую значимость для понимания аудита годовой финансовой отчетности за этот период.

Связь «Кредиты клиентам» бухгалтерского баланса

Связь по значимости резервов клиентам, а также в связи с присущим им высоким уровнем риска, является существенной для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Существенные суждения

Существенные суждения необходимы для классификации активов, поверенных клиенту, в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность, содержит информацию о сформированных резервах на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, включенным в годовую финансовую отчетность.

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2021 год

Table showing cash flow movements for 2021. Columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include operating, investing, and financing activities.

Раздел II. За отчетный год

Table showing cash flow movements for the reporting year. Columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include operating, investing, and financing activities.

Раздел III. За отчетный год

Table showing cash flow movements for the reporting year. Columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include operating, investing, and financing activities.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2021 год

Table with columns: № п/п, Наименование статьи, Сумма, Период, 2021 год, 2020 год. Rows include income and expenses.

Обязанности аудиторского лица по подготовке годовой финансовой отчетности

Руководство аудиторского лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление финансовой отчетности в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудиторского лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

Важные обстоятельства

Мы обращаем внимание на факт наличия у ОАО «Технобанк» судебных исков по кредитным обязательствам, возникающим в результате неисполнения обязательств по кредитным договорам.

Ключевые вопросы аудита отчетности

Ключевые вопросы аудита - это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, представляют наибольшую значимость для понимания аудита годовой финансовой отчетности за этот период.

Связь «Кредиты клиентам» бухгалтерского баланса

Связь по значимости резервов клиентам, а также в связи с присущим им высоким уровнем риска, является существенной для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Существенные суждения

Существенные суждения необходимы для классификации активов, поверенных клиенту, в соответствии с требованиями стандартов финансовой отчетности.

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе

Внесение в бухгалтерский баланс резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность

Применение 3.6 «Кредиты клиентам», включенное в годовую финансовую отчетность, содержит информацию о сформированных резервах на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, включенным в годовую финансовую отчетность.

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе

Фонд на покрытие возможных убытков по кредитам и операциям, не отраженным на балансе, является существенным для понимания аудита годовой финансовой отчетности.

Сведения о результатах проведения рекламной игры

«БЕЛАРУСЬ – ЭТО ШКАВА: «МАРТ. MASTERCARD»

1. Сведения об организаторе: Организатором рекламной игры является общество с ограниченной ответственностью «Фортун» - УНП 100422707 (далее - Организатор) с местом нахождения по адресу: 220002, Беларусь, г. Минск, ул. Кропоткина, д. 4, офисное помещение № 334. Электронный адрес: post@fortu.by.

2. Наименование рекламной игры: «Беларусь - это шкава: март. Mastercard».

3. Срок начала и окончания рекламной игры: 01 марта 2022 г. - 30 марта 2022 г.

4. Сведения о государственной регистрации рекламной игры: Рекламная игра зарегистрирована в Министерстве антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь 21 февраля 2022 года, свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 4168.

5. Сведения о количестве участников рекламной игры: В рекламной игре приняло участие 182 781 участник.

6. Формат игры: конкурс на лучшее название или создание рекламной игры: Прозовый фонд разгадал полностью.

7. Формат игры: конкурс на лучшее название или создание рекламной игры: Прозовый фонд разгадал полностью.

8. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

9. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

10. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

11. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

12. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

13. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

14. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

15. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

16. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

17. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

18. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

19. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

20. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

21. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

22. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

23. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

24. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

25. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

26. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

27. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

28. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

29. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

30. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

31. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

32. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

33. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

34. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

35. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

36. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

37. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

38. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

39. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

40. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

41. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

42. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

43. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

44. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

45. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

46. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

47. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

48. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

49. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

50. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

51. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

52. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

53. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

54. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

55. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

56. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

57. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

58. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

59. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

60. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 29 678 94 39.

Сяргей РУТЭНКА:

«САМОЙ ВАРЫЯНТ «НІЧОГА НЕ РАБІЦЬ» НЕ ПРОЙДЗЕ»

ДЫНАМІКА і імплівацыя спорту робяць яго рэчаіснасць насычанай на падзеі, дзіўны і адкрываюць. Ад гэтага толькі цікавей назіраць, як з кожным годам пшанца спартыўнай гісторыі. І як яе плішч адны і тыя ж людзі, мяняючы сваё месца ў гэтай гісторыі. А часам — мяняючы і від спорту. Як, напрыклад, гэта зрабіў Сяргей Рутэнка. Яго імя трывала асацыююцца з гандболам, у развіццё якога ён унёс вялікі ўклад. А сёння Сяргей Рутэнка ўзначальвае Беларускае тэніснае федэрацыю. Чым гандбольны вопыт дапаможа ў развіццё тэніса і якія планы ў кіраўніка гэтага віду спорту, ён расказаў «Звязда».

— Сяргей Аляксеевіч, вы ўзначальваеце тэніснае федэрацыю амаль паўгода. Ужо паспелі дасягнуць нейкіх паступавых змяненняў?

— Магу сказаць, што мы ўжо зрабілі за гэты час. Я наведваў большую частку рэгіённай краіны, яе ўсё ўбачыў асноўныя праблемы — трэнеры, судзіі, інфраструктура. Мы вярнем работу па ліні адкачуці, распрацуем праграму павышэння кваліфікацыі. Наша задача — захапіць як мага больш рэгіянальных школ, прадаставіць ім спецыялістаў, у некаторых рэгіёнах гэта вялікая праблема. Развіваем такія кірункі, як тэніс на калёсках, пляжны тэніс, аматарскі тэніс. У планах — пад адзінай федэрацыі правесці чэмпіянат краіны па аматарскім тэнісе. Гэта асноўныя моманты, над якімі мы працуем. І я, жаль, міжнародныя праблемы, што звязаныя нас з апошнімі годамі, унеслі сваё карысць у работу. Мы спадзяваліся, што ў нашых калегіх хлопцы мудрасці прыняць іншае рашэнне і не рабіць такія рэчы. Але... Таму вялікую частку часу, энэргіі і сіл збірае вырашэнне дадзенай праблемы. Мы актыўна супрацоўнічаем з Расійскай Федэрацыяй, я каментую з калегамі з Грўзі. Надаждваем адносіны з краінамі паставак каліграфіі. Гэта таксама вялікая кавадак работа, якую мы спадзяемся ў бліжэйшым годзе.

— Але беларускія тэністы могуць выступаць у міжнародных турнірах ІТФ і WTA. Можа сказаць, што ў гэтым паншавална?

— І паншавала, і не. Гульцы адчуваюць каласальны ціск. Я ўжо неаднаразова працуў бальшышчю падтрымаць іх. Тэністы топ-уровню — гэта самастойныя баяны адзіны, і амаль не бывае ў краіне, і яны пастаянна адчуваюць на сабе ціск. Так, яны выступаюць, але ў якіх умовах. На 6 мая ў нас запланавана пачаць міжнародна канферэнцыя з нагоды адхілення беларускіх і расійскіх тэністаў. І я спадзяюся, што дамкарэктныя заходзілі сілы змогуць не выключыць мікрафон і паслухаць, што я ім скажу. Я іх хачу дамаўляць да іншых федэрацый, які будуюць там прысутнасць, наступнае: няма ніякіх гарантыяў, што іх не адхіляць з турніра. І мне будзе цікава паглядзець на іх рэакцыю. Спадзяюся, дадуць скажы. Я быў сведкам, як на Асамблеі Міжнароднай федэрацыі гандбола расійскаму прадстаўніку проста выключылі мікрафон. Але гэта было пад пандэміяй, мы былі разам у адной зале і ён проста стаў гучына выступаць. У нас будзе алайн-сустрэча і, спадзяюся, камеру мы не выключым.

Сёння яны стараюцца знішчыць усё, што тут было створана ў гэтым годзе. Практычна з нуля за 30 гадоў Беларускае да свету тады гульцоў як Максім Мірэн, Вікторыя Азаранка, Арына Сабаленка, Аляксандра Сасноўі, Ілья Івашка. Мала якіх краіны могуць пахваліцца такім вынікам. Мы будзем працаваць у рэальнасці, што сёння склалася. Але хвацелася б і разумець. На сёння ўсе правая і нармаўтыўны інстытуты знішчаны. Па ўсімным пажаданні МЛК катэгоры адхіліў, катэгоры — не, не разумела, яі будзе працаваць. Калі ёсць регламент, мы дзелым яго прэтрывілівацца, выпраўляць недахопы. Але яго няма.

«Я ў тэнісе навічок і мяне ўзрадаваў, які гэта тэхнічна складаны від спорту, дзе значнае месца нават невялікія наноўны. І я адчуў, што такое, калі гульня не атрымліваецца, пачынаюцца злавашча і ўсё пагарае. Гэта мяне знізіла».

— Вельмі прыемна, што, нягледзячы на ўсе цяжкасці, вы развіваеце тэніс на калёсках.

— Я не хачу вельмі хваліцца. Мы дамоўляем, што ўжыць дамоў і падтрымаць будзе калёскамі. Мы ўжо арганізавалі ўдзел нашых спартсменаў у расійскіх спаборніцтвах. Мы будзем супрацоўнічаць з Нацыянальным Паралімпічным камітэтам. У мяне гэта нават не амбіцёўства, гэта нашы спартсмены.

— Зразумела, што гандбол і тэніс — абсалютна розныя віды спорту. Але ў рабоце кіраўніка ёсць пункты пераходнасці?

спартыўны менеджмент працуе па рэзонансу рынку. Уплывае і тое, што гэтыя дзяржавы не такія сацыяльна арыентаваныя, як нашы. Усе гэтыя ролі адбываюцца на функцыянальнай спартыўнага менеджменту. У нас ёсць буйная дзяржаўная прадпрыемства, якія дапамагаюць спорту. Часта ўзнікаюць рэзмы, што спартыўным федэрацыям трэба актыўна супрацоўнічаць з камерцыйнымі структурамі і самім забяспечваць сябе грашыма. Але ў той жа час ёсць шэраг бярэцкіх момантаў, і за якіх мы не можам толькі зрабіць. Мы становімся абмежаванымі для ўзаемадзеяння з пэўнымі формамі ўласнасці. Гэта не добра і не дрэнна, проста канстатацыя факта, што ёсць два розныя падыходы. Некаторыя заходнія падыходы ў нас прымяняць вельмі складана. Прыклад прыклад. Я ставіў пытанне, чаму мы не пераймаем вопыт створанай спартыўных акадэміяў, як на Захадзе. Аказваецца, калі калегі амбяржоўвалі апошняе з бальшышчю спартсменаў, ты вельмі абураліся. Яны не хочуч падлісцваць пад тым, што вольны акадэмія будзе выходзіць і спартсмена, але потым яны будучы павіны аддаваць частку даходаў акадэміі. Але тыя ж самыя бальшышчю пагаджаюцца на такія ўмовы ў заходніх акадэміях.

«Я ставіў пытанне, чаму мы не пераймаем вопыт створанай спартыўных акадэміяў, як на Захадзе. Аказваецца, калі калегі амбяржоўвалі апошняе з бальшышчю спартсменаў, ты вельмі абураліся. Яны не хочуч падлісцваць пад тым, што вольны акадэмія будзе выходзіць і спартсмена, але потым яны будучы павіны аддаваць частку даходаў акадэміі. Але тыя ж самыя бальшышчю пагаджаюцца на такія ўмовы ў заходніх акадэміях».

— Я не скажу пра сабе, што я топаў спартсменам, ніхай існаваць доўга ашчэ. Але ў першым я вельмі стамаў ад спорту, і не ад самога гандбола, ад яго паднаготнай. Я не бачыў гледаць, не заўсёды заўважаю нават кіраўніцтва, але спартсмены бачаць усё і і сапраўды стамаў. Я разумееў, што я не дамоў. Той супервайзер прасіў мяне не разводзіцца. Маўнуў, у іх на гэтай паліцы толькі адзіны гулец, на якога трэба шмат грошай і выдзяляць яго нельга. І гэта адзіны мільёны прыкладу, з якімі сутыкаўся спартсмен. І ад такога стамаўся, плюс фізічная стомленасць, траўмы. У спорце ёсць вялікі пласт момантаў, якіх не бачаць аматары. І ім не трэба яго бачыць, яны глядзяць гульні і атрымліваюць задавальненне. Можа дазволіць мне гутарыць з ім без перакладчыка. Я быў рады, чаму яны вырашылі, што ў Беларусь нельга ехаць. У адказ пачуў, што ёсць нейкая неслезная кампанія, якая праводзіць расследаванне. Але ніхто з міжнароднай федэрацыі ці гэтай акадэміі ў Беларусь не прыязджаў. Ведучы іх менталітэт, мне прасцей загнаць іх у кут. Але які сэнс тое рабіць? Як былі спартсмен і сённяшні кіраўнік я ні ў якім разе не стану рызківацца блізкай спартсменам, прыязджаючы іх на турніры ў нашы краіны. Я спрашу членаў камісіі міжнароднай федэрацыі прыходзіць у Беларусь, пабачыў усё ім паказаць. Да нас ніхто та і не прыходзіць.

— На першым нацыянальным форуме трэнеру па тэнісе, які прайшоў у сакавіку, вы падкрэслілі, што трэнерскай работай варты прыцягваць не топаўшыя спартсмены, а тых, у каго не ўсё атрымалася. Сяргей Аляксеевіч, чаму вы так лічыце?

— Там было пытанне, чаму мы не прыцягваем топаўшыя спартсмены. Я адказаў, што тое неабавязкова рабіць. Калі наш топаў спартсмен захоча стаць трэнерам, мы будзем толькі рады. Але ва ўсё віды спорту практыка паказвае, што добрыя трэнеры станаюцца спартсменамі, у якіх засталася ўстаноўлена незадавальненне сваімі дасягненнямі. І яны стараюцца кампенсавать гэта як трэнеры. Такі быў мой асноўны пасыл. У спорце гапоўнае — жаданне дайсць да сваёй мэты як спартсмен ці як трэнер. Топавы спартсмен, як правіла, жадае ўсё.

— У сваім выступленні вы казалі: «У нас ёсць два варыянты — або нічога не рабіць, або працаваць. Але са мной варыянт «нічога не рабіць» не пройдзе». Сяргей Аляксеевіч, вы жорсткі кіраўнік?

— Я сам быў спартсменам, я ведаю, што такое, калі трэнер ціба ганіць, і добра памятаю, як на гэтыя скардэцыя гульцы. Калі я перайшоў у «Барселону», я нельга трапіў у янават сам казу спартсменам, не заўважыў словы супакоў з дзеленні. На форуме многія скардэціліся, што накіроўваюць на вычубу ў Мінск моста спецыялістаў, але тыя не вяртаюцца, топаў трэнеру ў рэгіёнах не хапае. Мы зрабілі запіт, колькі людзей яны накіравалі, і рыторыка змянілася. Таму — так, са мной варыянт «нічога не рабіць» не пройдзе. Можна называць гэта дыктатурай, жорстка кіраваннем, але інакш не будзе.

— Магчыма, вылучаюцца спартыўныя ілікі і работа са спартсменамі Патрыічам Шчыркоўцам, з яго легендарнымі напружанымі трэнерамі?

— Можна, і так. Я трапіў на збор да Спартак Патрыіча з трыма трэнерамі на дзень. Спаў на раскладзены ў ітэрнаце, бо фізічна не паспяваў дехаць дадома праз увесь год. Трэнерамі былі ва Урчычы, а жыў я на Кунцаўшчыне, апошні станцыя метро тады была Пушкінская. Зразумела, такі рэжым паўпачуваў на характар адносіны да работы.

— Сяргей Аляксеевіч, у вашым жыцці ёсць трэнеры, настайнік, на чый агарты ёсць звабіраецеся?

— Усе трэнеры і кіраўнікі людзі віду спорту, стараюцца за мяне, выкалючыя у мяне павагу. Я паважаю ўзрост, і гэта нават не амбіцёўства. Мне паншавална сустрэцца з многімі вялікімі трэнерамі. Надаўна пазнаёміўся з Шымілем Тарліччанавым. Не трэба займацца тэнісам, каб ведаць, што гэта легендарны чалавек. Кіроўныя і акадэміяў, Хутчэй, не. Ад усё трэнеру, з якімі я працаваў, бачыў гэтыя людзі аддачу сваёй справы, яны пачаў зраць ўрок па жыцці. Я не працаваў ад свай супрацоўніка больш, чым у аднаў аддаў сам. Гэта было май асноўны прычынам, калі я быў капітанам клубу і зборнай, яго прэтрывіліваўся і цпер. Я заўсёды ўважваю ў становацца людзей, нікога не ламаю. Але і расслібацца з мной не будзе.

— Вельмі важна, каб для гэтага была моцная і бяздольная каманда калег...

— Мне паншавална. Калектыў Беларускай тэніснай федэрацыі вельмі мне дапамагае. Відма, у некаторых момантах мы пачынаем прыглядзецца адзін да аднаго. Але каманда працуе вельмі добра. І я магу толькі скажы ім «дзякуй» і пахваліць.

— Фота — Беларускае тэніснае федэрацыя.

— Сяргей Аляксеевіч, гандбол не аддукае, за гульнямі сочыць? — Безумоўна, не аддукае. Часам прыязджаю на гульні. Сустрэка шмат саброру, яны пльаюцца пра тэніс, жартуюць, дзе мая ракетка. Цікава назіраць за нашымі маладымі гандбалістамі. Мяркую, сёння трэба развяска чэмпіянату Беларуса будзе вельмі цікавай. — А дзеці вашы спортм захалляюцца? — Не паверыце, яны займаюцца таэквандо. Мы проста праходзілі майя спартыўнай школы, яны прапанавалі зайсці пакавацца, што там ёсць. І мае дзеці захалляліся таэквандо. У іх секцыі працуюць выдатныя трэнеры — у мінулыя спартсмены. І дзеці літаральна пльаюцца на трэнеру, і іх не прымушаю. Дачка займаецца і верхавой яздой, і плаваннем, і мастацкай гімнастыкай. Але найбольшае жаданне і цікаваецца выклікае толькі таэквандо.

— Як чалавек, які ведае ўсю паднаготу вялікага спорту, вы хадзілі б, каб вы ведаці сталі прафесійным спартсменам, калі ў іх узнікне такое жаданне?

— Гэта будзе іх выбар. Важна рабіць тое, ад чаго атрымліваецца задавальненне. І калі для іх такім заняткам стане спорт, я буду толькі рады. Мне паншавална, я займаюся справай, якая прыносіла мне задавальненне. І сёння спорт мне не аддукае. Я дакладна не буду прымаюць дзяцей чымсьці займацца. Жонка ў мяне — чалавек мастацтва, дызайнер. Яна часта з дзецьмі малюе, ім падабаецца. І мы падтрымаем любіць іх выбар. Мой абавязак — быць тэніснай акадэміяй, і яны пачаў іх выбар, і яны пачаў іх выбар, і яны пачаў іх выбар, і яны пачаў іх выбар.

— Сяргей Аляксеевіч, у вас ёсць імя і ролігуацыя ў гандболе, ёсць прыватны бізнес. Аб актыўна ўзнікае пытанне, навошта вам пасадка старшых тэніснай федэрацыі і вялікая адказнасць, прадуццельства такой пасадкай?

— Мой светапогляд не дазваляе мне адмовіць людзям, калі я ім патрэбна. Калі мне кажуць, што патрэбны мой вопыт, мае навіцы, які я магу скажыць «не». У мяне шмат пльаюцца, навошта я вярнуўся ў Беларусь, у нашую зборную, калі б іспані мо жаць на шырокую нагу, стаць там бальшым свету алімпічным чэмпіянам, чаго, не хаваю, мне хвацелася і я не дасягнуў. Але я не мог інакш. Я разумееў, што патрэбны тут. Вяртаюцца ў зборную, у разумеў, што еду ў горшыя ўмовы. Мы ехалі на турніры на простым аўтобусе, а зборная іспані ляжала на чартэрных рэйсах і жыла ў пльаюцкавых гасцініцах. Калі я быў дапамагаць, і не магу адмовіцца. На выбарнай канферэнцыі я кажаў, што пастарався захаваць тое, што было дадана, і ўдасканаліць тое, што ёсць сёння. Боў мая асноўная мэтавацца як старшын Беларускай тэніснай федэрацыі. Гэта спорт, мне гэта цікава. Узрост мне дазваляе спраўляцца з вялікай нагулкай, з вялікай адказнасцю, і пакуць буду карысны, буду ў страі.

Кузня чэмпіянэў

ГЕРОІ РОБЯЦЬ СМЕЛЫ КРОК

Усе цяжкасці і несправядлівасці, з якімі беларускі спорт сутыкнуўся ў апошнія два месяцы, да нас прыйшлі з Расіі. Цяпер бадаць, ці не самы пелішча для падрыхтоўкі моцнага спартыўнага рэзерву. Цёмная часць калісці скончацца, і на спартыўнае акружанне выйдзе моцнае маладое пакаленне беларускіх спартсменаў. А пакуль яны толькі растуць і набіраюцца сілы праекта, які праводзіць Прэзідэнт спартыўны клуб. Раскаваем, дзе маладыя спартсмены могуць сабе рэалізаваць.

Усе цяжкасці і несправядлівасці, з якімі беларускі спорт сутыкнуўся ў апошнія два месяцы, да нас прыйшлі з Расіі. Цяпер бадаць, ці не самы пелішча для падрыхтоўкі моцнага спартыўнага рэзерву. Цёмная часць калісці скончацца, і на спартыўнае акружанне выйдзе моцнае маладое пакаленне беларускіх спартсменаў. А пакуль яны толькі растуць і набіраюцца сілы праекта, які праводзіць Прэзідэнт спартыўны клуб. Раскаваем, дзе маладыя спартсмены могуць сабе рэалізаваць.

Усе цяжкасці і несправядлівасці, з якімі беларускі спорт сутыкнуўся ў апошнія два месяцы, да нас прыйшлі з Расіі. Цяпер бадаць, ці не самы пелішча для падрыхтоўкі моцнага спартыўнага рэзерву. Цёмная часць калісці скончацца, і на спартыўнае акружанне выйдзе моцнае маладое пакаленне беларускіх спартсменаў. А пакуль яны толькі растуць і набіраюцца сілы праекта, які праводзіць Прэзідэнт спартыўны клуб. Раскаваем, дзе маладыя спартсмены могуць сабе рэалізаваць.

Вольга Уэльскай:

«ЧАСЕ ЦЕ ЗАЛЕЖЬЦЬ АД ТАГО, ЯК ПРАДУЖЬЦЬ У МАГАДЗІЛЬНІКУ»

Наша сённяшня геранія — мама і менеджар першай беларускай міжнароднай фотамадзі з ДШП Ангеліны Уэльскай (сцяжныя псеўднімы — Angel of Wales (Aniel Źwalski)). Дынамія дзіцячы цэзарыяльны параліч Ангеліне паставілі, калі ёй было паўгодзіка. Насупства радай траўмы кардынальна змяніла планы яе 22-гадовай мамы. Замест таго, каб будаваць уласную кар’еру, стаць музыкантам і кампазітарам, Вольга дзень за днём змагалася за месца пад сонцам для сваёй дачкі. Валяе яе на рэабілітацыйны працэдур, на заняткі з лаганадам. Нават дабілася таго, каб Ангеліна хадзіла ў звычайную школу. (І бегала туды практычна пасля кожнага ўрача, каб дапамагчы дачцы перайсці з аднаго класа ў іншы. Кабеліны змагаліся на розных паверхах, а ў школе не было ліфта) Падтрымлівала дачку ва ўсім: ад паступлення ва ўніверсітэт і магістрату да жадання стаць фотамадэльлю і актрысай. Як гэта — паставіць на ногі асабліва дзіўныку і пры гэтым не страціць сябе? Пра гэта і не толькі наша шырава гутарка з Вольгай Уэльскай.

ПРА БОГА, ВЫКІНУТА КАЛЯСКУ І МІКАЛАЯ КАРАЧАНЦАВА

Слова «інвалід» мы з Ангелінай ніколі не ўжываем. Бо яна асацыюецца з хваробай, безнадзейнасцю. Дачка ж, наадварот, паказвае, што фізічныя абмежаванні не перашкода каб стаць паспяховай і нават знакамітай. Ангеліна не лічыць сябе хворай. Кажэ «я асабліва», «з разнаклядай». Хвароба — гэта калі чалавек альбо вылучаецца, альбо памірае. Усё астатняе — лад жыцця. Я не лічу сваю дачку «чалавекам з абмежаванымі магчымасцямі». Тое ж і Ангеліна хадзіць, гаворыць — не абмежаванае, а тое, што яе адноўвае ад усё астатніх. Таму прапаўнае паміняць тэрміналогію на больш кароткую. Замест «чалавек з абмежаванымі магчымасцямі» кажаць «чалавек з аднароднымі магчымасцямі». Бо, калі разабрацца, абсалютна ў кожнага з нас магчымыя абмежаванні. Як Ангеліна кажэ: «Толькі Бог мае неабмежаваныя магчымасці».

«Калі б у Беларусі раптам заблакавалі сацсеткі — была б трагедыя для Ангеліны. Гэта не проста выкладзі фота, напісаць пост, як для многіх блогераў, звычайных людзей. Для чалавека з абмежаванымі гэта цэлы свет, яго жыццё, работа».

Мы з Ангелінай не заўсёды паліклінік, стараемся быць там толькі ў крайнім неабходнасці. Вядома спартыўны лад жыцця, які дапамагае нам наведаць рэабілітацыйныя установы. Транжорнае басейн, працягла шыравае басейны. Нас не трэба нагляд па стадыён, бо абедзюм спорт прыносіць задавальненне.

Я ніколі не бачыла перашкод для дачкі на шляху да яе мары. Проста трэба не баяцца ісці супраць старатаў і адкінуць усё страхі. Мара наша сілы жыцця і ставіць на ногі. Я паказвае наш досвед, у прамым сэнсе слова. У 17 гадоў Ангеліна вырашыла ўстаць з калексі. Устапа.

Дзесяць гадоў таму мы пачалі ўкараняць у сваё жыццё пазыў-

Летася Ангеліна атрымала прэмію Augora Awards ў Маскве ў катэгорыі «Мода без межаў».

І хто ведае, па вількім рахунку, да чаго я яшчэ прыйду...

ПРА КІСЛАРОДНУЮ МАСКУ, ЧОРНУЮ ІКРУ І ЛЁГКАСЦЬ НА ДУШУ

Многіх бацькоў хвалюе: «Што будзе з маймі дзіцямі, калі мне не стане?». Я ў сабе не культывую гэта страх. Ангеліна — самадэстактовы чалавек. Яна прыстасавана да жыцця. Для яе, канешне, не да канца створаны бытавыя ўмовы, каб яна была абсалютна незалежнай. Мы жывём на трацін паверзе, і ў нас няма ліфта, таму Ангеліна не можа выйсці з дому без дапамогі. Не паўсюль створана безбар’ернае асяроддзе, пандусы. Але я ўпэўнена, што гэта пытанне вырашаецца, свет развіваецца, сітуацыя, хоць павольна, але мяняецца. У нашай краіне пакрысе адходзяць ад установаў інтэрнатунага тыпу, з’яўляецца суправаджальнае пражыванне.

«Хвароба — гэта калі чалавек альбо вылучаецца, альбо памірае. Усё астатняе — лад жыцця».

Любую нядучку стараемся ўспрымаць спакойна, без панікі. Спрабуем зразумець, чаму так адбылося. Аналізуем, прымаем і ідзем далей. Калі такіх безвыходных сітуацый чакае чалавек шмат — а ў нашым жыцці і такога бывае, асабліва апошнім часам, закрывілі дзверкі і іх немагчыма працьці нават лбом — я разумею, што нам проста патрэбна адпачыць. Нічога не робім, нікому не пішам і не тэлефануем, пераключам на нешта іншае. Лішні раз з бацькоў сходам, лішні раз пагуляем, капычу ў кавярні паўноч. Які кажуць, не можам змяніць сітуацыю — змяні-

стаўленне да яе. У кожнага чалавека свой лёс, які закладаецца пры нараджэнні. І абсалютна выпрабаваны не атрымаецца — ты павінен іх прыняць, прыняць перасонсавы. І ў ідэальнай выпадку, стаць мудрымі. Мы з Ангелінай шмат чытаем, у тым ліку кнігі па псіхалогіі і філасофіі. Яны дапамагаюць правільна ставіцца да многіх рэчаў у жыцці.

Іншы раз успамінаем маю малодшую і дзяцінства Ангеліны. Ніякіх дзіцячых на праблемы са здароўем, бяскондэ безграшчывы, мы былі вельмі шчаслівымі. Здавалася б, долга, якое шчасце, у цібе дзіця не ходзіць? Ангеліна вывелася аксіём: шчасце — гэта калі лёгка на душы. І з ёй цалкам згодна. Гэта не залежыць ад таго, колькі ў цібе грошаў у кашалку ў гэты момант, якія ў цібе прадукты ў халадзільніку. Іх можа наогул не быць. Чалавек можа жыцьма есці чорную ікру, але быць няшчасным, бо няма лёгкасці на душы.

Жанчыне, якая нарадзіла асаблівае дзіця, лепш доўга не плакаць, бо ад слёз памірае». Трэба супакоіцца, прыняць сітуацыю і жыць далей. З халаднай галавой верагодна можна будзе знайсці сферу дзейнасці для сябе і для сваёй дзіцяці. Можна, нават прадуміць нешта ўнікальнае, чаго не было. Потым гэты развіццё і дабіцца паспеху. Чаму і не? Чалавек часта сваям абмежаванымі, таму аднародны магчымы могуць стаць «разнаклядай». Але гэта ўсё робіцца ў стане спакою. У дзірпсі і пабіцы нічога не атрымаецца.

Шкадаваць сябе — апошня справа. І дзіця таксама. Спачувальна — спачувальна. Шкадаваць не трэба. Шкадаванне вельмі шкодзіць, раскладвае.

Найлепшае, што бацькі могуць зрабіць для асаблівага дзіцяці, — капычу за сваім здароўем. Як у самаляце мажучы: надзець кісла-родную маску спачыць сабе, а толькі

пасля малечы. Пра сябе забываць ні ў якім разе нельга.

Мы з мужам развіліся, як і большасць сем’яў у такой сітуацыі. Але я ведаю мужчын, якія засталіся ў сям’і. І, наадварот, мама сышла, а тата адзін шмат гадоў выходжае дачку з адной формай ДШП. Я не трымаю крыўду на тату Ангеліны. Крыўду раз’ядае чалавек а знутры. У мяне і так праблем хапала. Калі я буду кожны дзень круціцца на яго, у што ж я ператвору ўласнае жыццё? Не варта заганяць сябе ў тупік, пастаянна азірацца назад. Трэба глядзець наперад.

ПРА ВЯСЕЛЬНУЮ СУКЕНКУ, ЗЯЦЯ І «МІСІС-БІКІНІ 50+»

Калі толькі пачыналі займацца мадэлізмам, даводзілася плысці супраць цяжэння. Нам дапамагалі арганізаваць фотасесію, прадставілі ідэю, рабілі макіяж. Але адчуваўся, у душы ніхто не верыў, што

многіх, яны пачынаюць верыць у сябе, марыць, штосць рабіць. Некаторыя былі на мяжы самагубства, але, глядзячы на Ангеліну, ім хацелася жыць. Спецыяльнай мэты натыхць людзей мы не ставілі. Гэта атрыма-лася само сабой. Мы проста рабілі тое, што нам падабаецца.

Сацыяльныя сеткі першапачаткова прадумалі ў дапамогу людзям з абмежаванымі — каб яны мелі магчымасць кантактаваць, прадаваць. Але ж быць, як іні за-халіліся ўсе астатнія. Калі б у Беларусі раптам заблакавалі сацсеткі — была б трагедыя для Ангеліны. Гэта не проста выкладзі фота, напісаць пост, як для многіх блогераў, звычайных людзей. Для чалавека з абмежаванымі гэта цэлы свет, яго жыццё, работа.

Дачка з’ялася ў расійскім сям’і «А снег кружыць». Калі рэжысёр Уладзімір Тумаша даведася, што гэта Ангеліна, перапісаў сцэнарый так, што Ангеліна сыграла самую сябе. Адзіная выдумка — у яе герані, і

Ангеліна ў якасці мадэлі.

Ангеліна адбудзеца як прафесійная мадэль. Думалі, дзіцячынні захалецца пафартаграфавача, ну, ніхай пацешыцца. Ангеліна ж вельмі мэта-танакраваная, плюс да таго абжавае вылучыцца. Яна самастойна з’яса-ліста сістэму Станіславаўскага (тэорыю сцёна-чнага мастацтва, метада акцёрскай тэхнікі). Я я прынёсла кнігу з Нацыя-нальнай бібліятэкі, яна іх чытала, канспектвала і роліцавала перад лэстэркам. Бо мадэль — гэта яшчэ і актрыса, якая павіна ўмець уявіцца ў любы вобраз.

Патэлыразацыя Ангеліны як мадэль — псіхічнае выратаванне для многіх. Дачка дагэтуль атры-малае вялікую колькасць павадам-леннў ў сацыяльных сетках ад усіх незнамых людзей з розных краін. Яе прыклад спужае штуршком для

Ангеліны Кудрашовай, першай фотамадэль з ДШП — ёсць муж і дзіця. Пасля здымкаў увесьмі сталі тэле-фанаваць знаёмымі і вйнаваць мяне з зямлю. Пры гэтым з’явілася пата-лі-са, калі Ангеліна павелла нарадзіць Дарчэ, дачка, як і герані сэррыла, хоча стаць жонкай і маці. І нават ня-даўна прыняла ўдзел у незвычайнай фотасесіі: здымалася ў вельмі суче-нны. Тым самым хадзіла паказаць, што жаданне дзіцяці з аднароднымі магчымасцямі выйсці замуж — гэта нармальнае праўленне свай сексу-альнасці.

Зараз Ангеліна піша мастацкую кнігу. Сюжэт часткова заснаваны на яе біяграфіі. Гэта цалкам яе займае. Акрамя таго, яна чытае кнігі па сцэ-нарнай майстэрстве, ёй цікава на-пісанне сцэнарыйна і кнігі і тэатра.

«Трэба не баяцца ісці супраць старатаў і адкінуць усё страхі. Бо мара наша сілы жыцця і ставіць на ногі».

Ангеліна лічыць, што па подму-му можна не толькі хадзіць. У свай час яна нават напісала сцэнарый мадэльнага тэатралізаванага шоу. Там мадэль «з разнаклядай», як яна называе сябе, могуць нават лётаць. Я мару, каб Ангеліна паўдзельнічала ў паказах Victoria’s Secret (славаць брэнд ніжняй біяліны. — Аут.). У не ідуцельна фігура і прычоска па-чудуе такту. Яна ўмее падаць сябе ў такога роду фота- і відэаздымках, не пераходзячы мяжу пошчасці, што вельмі важна.

Доўгі час я выконваю ў сям’і функцыю мужчын. Гэта, на халь, зрабіла мяне больш грубай, чэрствай. Іншы раз нікой можна падаваць. Таму, каб згадаць пра сваю жонкаўскасць, хачеца б паспрабаваць паўдзельнічаць у конкурсе прыгажосці «Міс-бікіні 50+». Гэта будзе вельмі смелым ўчы-нак з майго боку, тым больш у такім узросце. Але я хачу зрабіць сабе такі выклік. А чаму не? Ніякіх дзячын на што, я яшчэ добра выглядаю. Можна, гэта азматыве іншых жанчын, якіх таксама даводзіцца вырашаць зусім не жаночыя праблемы. Нагадае ім, што, нягледзячы на абставіны і ўзрост, трэба ўсё ж такі заставацца жанчынай, прыгожай і прыцягальнай.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Даведка Ангеліна Уэльская — удзельніца модных міжнародных праектаў (фіналістка конкурсу «Міс Свету» на калібрнае вышэйшым узроўні, уда-ляцель прэміі Augora Awards — 2021 у Маскве ў намінацыі «Мода без межаў», дэфілявала пры міні-маленькай падтрымцы па подмуе ў кульпальны падчас італьянскага моднага паказу). Па адукацыі Ангеліна — магістр мастацтвазнаўства, тэатразнаўца, культуролаг-менеджар. Скончыла заочна ўніверсі-тэт культуры і мастацтваў, магіст-ратуру Акадэміі мастацтваў.

І ФЕЛЬЧАР, І ЛЕЖАР, І ДЫДЖАНОСТ

Пачатак на 1-й стар.

Некваліфікаваныя маці бываюць непараўнальна большаю зона абслугоўвання, суды ўваходзілі Селіпча, Вілкі Лёс, Зарэчка, Хідры, шмат шэраг вясак. У мяне толькі Ляхвічы і Кублік, таму яшчэ працую на палову стаўкі ў Палі-скай амулаторыі. Але асноўна работа — на ФАПЕ, да якога прылісна 17 дарослых і 20 дзіцяці. Большасць маіх пацыентаў пенсійнага ўзросту, з шэра-гам хронічных захворванняў. Ці паверыць, часам іду на вуліцу і адчуваю, каму зарад дрына, да каго трэба зай-сці. Гэта, відэа, работа падысмадомсі, ведаю гісторыю хваробы чалавека, яго стаўленне да лячэння, да жыцця. Ужо колькі разоў сябе праправаў, падумо, што трэба зайсці менавіта сюды — за-ходжу, цікаўлюся самадучываннем. Умоўна Марыя Іванавіч у Міхаіл Пят-ровіч скардзіцца, што падкопчыць сід. Пачынаем разбірацца, аказваецца, хворы прапусціў абавязковы прыём лекаў, ціск падкопчыў — адсюль пагаршэнне стану. Тэрмінава прымаем меры і вы-праўляем сітуацыю. Дзюно заўважыў закаммернарась: калі ходзіць па дамках, тлумачым, пераконаваем, каб людзі строга прытрымлівалі схемы лячэн-ня, то выклікаў становаіца на парадка менш, — разважае фельчар. Паводле яго пераканання, высокі ціск стаў галоўным выклікам цяперашняга часу і вынікам неразумнага стаўлення чалавека да прыроды. Ал гэтым шмат разоў разважыў, супастаўляў факты,

статыстычныя даныя, гутарыў са сваёй жонкай. Відавочна, што раней людзі не так пакуталі ад ціску, які цяпер. Бо не было ступкі ядымакатаў у тубе, быта-вой іміі ў побыце, якая пасля ўжывання трэляе ў наваколлі асяроддзе і ўсё роўна ў тым ці іншым выглядзе вяртае-ца да чалавека. Вос і даводзіцца з да-памогай лекаў падтрымліваць узровень артырыяльнага ціску, каб жыць.

Свой доктар

Пасля выхаднага, здарэцца, сыну найперш тэлефануе маці і гаворыць, да каго трэба зайсці ў першую чаргу. Выхо-дзіць, што 89-гадовага Галіна Мікалаеўна выконвае ролю «дыстэчара» і прымае неадкладныя выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапамагаць. — Ну а выклікі здарэюцца розныя. Бывае, трэба прымаць рашэнне за 10 се-кунд, — гэтава Міхаіл Падольскі. — Было такое аднойчы, калі ў чалавек а зваліся выклікі. Хоць жыве Міхаіл Міхайлавіч у горадзе, але ж у маі бы-вае часта, ён па яе ўзросце трэба ўжо дапа

ИНФАРМБЮРО

ИНФОРМАЦИОННО-АУДИТОРСКОЕ ОБЩЕСТВО «ИНКАСС ЭКСПЕРТ»

Годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность закрытого акционерного общества «Небанковская кредитно-финансовая организация «ИНКАСС ЭКСПЕРТ», составленная в соответствии с национальными стандартами финансовой отчетности за 2021 год.

Годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность, составленная на веб-сайте www.incassexpert.by

Годовая консолидированная отчетность и консолидированная отчетность о деятельности банковского холдинга, в состав которого входит закрытое акционерное общество «Небанковская кредитно-финансовая организация «ИНКАСС ЭКСПЕРТ», размещаются на веб-сайте www.incassexpert.by.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 января 2022 года

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сум. остаток на 01.01.2021	Пункт учета на 01.01.2021	2021 год		2020 год	
				3	4	5	6
1	2	3	4	5	6	7	8
1	АКТИВЫ						
2	Денежные средства	1101	51	89 695	93 148		
3	Возвращенные депозиты и депозитные вклады	1102	1	102	102		
4	Средства в Национальном банке	1105	5,2	4 602	13 871		
5	Средства в банках	1104	5,3	103	249		
6	Целевые бумаги	1106	5,4	2			
7	Кредиты клиентам	1107	5,5	8 971	5 339		
8	Прочие денежные активы	1109	5,6	8 971	5 339		
9	Основные средства	1110	5,7	10 608	9 457		
10	Недвижимость	1111	5,8	10 608	9 457		
11	Имущество, предоставляемое для продажи	1111	5,8	10 608	9 457		
12	Прочие активы	1112	5,9	10 608	9 457		
13	Прочие активы	1113	5,8	10 608	9 457		
14	ИТОГО активов	1201	5,7	126 942	117 578		
15	ПАССИВЫ						
16	Средства Национального банка	1201	5,2	4 602	13 871		
17	Средства банков	1202	5,7	88 463	102 478		
18	Средства клиентов	1203	5,3	527	164		
19	Целевые бумаги	1204	5,4	2			
20	Прочие денежные обязательства	1205	5,5	8 971	5 339		
21	Обязательства по операциям с производными финансовыми инструментами	1206	5,9	2 427	3 121		
22	ВСЕГО обязательств	1207	5,8	126 942	117 578		
23	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ						
24	Уставный фонд	1211	6,1	3 711	3 711		
25	Эмиссионный доход	1212	6,2	538	405		
26	Резервы	1213	6,3	10 376	7 709		
27	Фонды перенесения статей баланса	1214	6,4	10 608	11 125		
28	Наличные средства	1215	6,3	10 376	7 709		
29	ВСЕГО собственного капитала	1216	6,2	10 608	11 125		
30	ИТОГО обязательств и собственного капитала	12	5,7	126 942	117 578		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за 2021 год

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сум. остаток на 01.01.2021	Пункт учета на 01.01.2021	2021 год		2020 год	
				3	4	5	6
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Прочитанные доходы	2011	2,1	249	508		
2	Прочитанные расходы	2012	2,2	667	622		
3	Прочитанные доходы	2013	4,1	10 161	11 124		
4	Комиссионные доходы	2021	6,0	10 608	9 457		
5	Комиссионные расходы	2022	3,4	3 004	2 889		
6	Чистый доход по операциям с депозитными металлами	203	4,2	7 604	6 568		
7	Чистый доход по операциям с валютными активами	204	4,3	8	(34)		
8	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	4,4	2	(11)		
9	Чистый доход по операциям с ценными бумагами в резервах	207	4,4	2	(11)		
10	Чистый доход по операциям с ценными бумагами в прочем	208	4,5	345	33 913		
11	Чистый доход по операциям с прочими активами	209	4,6	38 598	35 501		
12	Прочие расходы	210	4,7	35	103		
13	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	211	4,8	4 402	4 183		
14	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	212	4,8	4 402	4 183		
15	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	213	4,8	4 402	4 183		
16	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	214	4,8	4 402	4 183		
17	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	215	4,8	4 402	4 183		
18	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	216	4,8	4 402	4 183		
19	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	217	4,8	4 402	4 183		
20	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	218	4,8	4 402	4 183		
21	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	219	4,8	4 402	4 183		
22	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	220	4,8	4 402	4 183		
23	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	221	4,8	4 402	4 183		
24	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	222	4,8	4 402	4 183		
25	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	223	4,8	4 402	4 183		
26	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	224	4,8	4 402	4 183		
27	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	225	4,8	4 402	4 183		
28	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	226	4,8	4 402	4 183		
29	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	227	4,8	4 402	4 183		
30	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	228	4,8	4 402	4 183		
31	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	229	4,8	4 402	4 183		
32	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	230	4,8	4 402	4 183		
33	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	231	4,8	4 402	4 183		
34	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	232	4,8	4 402	4 183		
35	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	233	4,8	4 402	4 183		
36	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	234	4,8	4 402	4 183		
37	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	235	4,8	4 402	4 183		
38	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	236	4,8	4 402	4 183		
39	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	237	4,8	4 402	4 183		
40	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	238	4,8	4 402	4 183		
41	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	239	4,8	4 402	4 183		
42	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	240	4,8	4 402	4 183		
43	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	241	4,8	4 402	4 183		
44	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	242	4,8	4 402	4 183		
45	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	243	4,8	4 402	4 183		
46	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	244	4,8	4 402	4 183		
47	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	245	4,8	4 402	4 183		
48	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	246	4,8	4 402	4 183		
49	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	247	4,8	4 402	4 183		
50	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	248	4,8	4 402	4 183		
51	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	249	4,8	4 402	4 183		
52	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	250	4,8	4 402	4 183		
53	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	251	4,8	4 402	4 183		
54	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	252	4,8	4 402	4 183		
55	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	253	4,8	4 402	4 183		
56	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	254	4,8	4 402	4 183		
57	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	255	4,8	4 402	4 183		
58	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	256	4,8	4 402	4 183		
59	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	257	4,8	4 402	4 183		
60	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	258	4,8	4 402	4 183		
61	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	259	4,8	4 402	4 183		
62	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	260	4,8	4 402	4 183		
63	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	261	4,8	4 402	4 183		
64	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	262	4,8	4 402	4 183		
65	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	263	4,8	4 402	4 183		
66	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	264	4,8	4 402	4 183		
67	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	265	4,8	4 402	4 183		
68	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	266	4,8	4 402	4 183		
69	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	267	4,8	4 402	4 183		
70	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	268	4,8	4 402	4 183		
71	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	269	4,8	4 402	4 183		
72	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	270	4,8	4 402	4 183		
73	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	271	4,8	4 402	4 183		
74	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	272	4,8	4 402	4 183		
75	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	273	4,8	4 402	4 183		
76	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	274	4,8	4 402	4 183		
77	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	275	4,8	4 402	4 183		
78	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	276	4,8	4 402	4 183		
79	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	277	4,8	4 402	4 183		
80	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	278	4,8	4 402	4 183		
81	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	279	4,8	4 402	4 183		
82	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	280	4,8	4 402	4 183		
83	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	281	4,8	4 402	4 183		
84	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	282	4,8	4 402	4 183		
85	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	283	4,8	4 402	4 183		
86	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	284	4,8	4 402	4 183		
87	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	285	4,8	4 402	4 183		
88	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	286	4,8	4 402	4 183		
89	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	287	4,8	4 402	4 183		
90	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	288	4,8	4 402	4 183		
91	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	289	4,8	4 402	4 183		
92	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	290	4,8	4 402	4 183		
93	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	291	4,8	4 402	4 183		
94	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	292	4,8	4 402	4 183		
95	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	293	4,8	4 402	4 183		
96	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	294	4,8	4 402	4 183		
97	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	295	4,8	4 402	4 183		
98	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	296	4,8	4 402	4 183		
99	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	297	4,8	4 402	4 183		
100	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	298	4,8	4 402	4 183		
101	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	299	4,8	4 402	4 183		
102	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	300	4,8	4 402	4 183		
103	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	301	4,8	4 402	4 183		
104	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	302	4,8	4 402	4 183		
105	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	303	4,8	4 402	4 183		
106	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	304	4,8	4 402	4 183		
107	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	305	4,8	4 402	4 183		
108	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	306	4,8	4 402	4 183		
109	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	307	4,8	4 402	4 183		
110	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	308	4,8	4 402	4 183		
111	Прочие убытки (убыток) на налогообложении	309	4,8</				

Днём пад сонцам ці ўначы пад поўняю,
У адзіноце ці сярод людзей
Я Кажу імігненню: ты чудаюнае,
Не спыняйся і ляці далей!

Хай пяляць імігненні светлакрыльы
Вольнаю птушынай чарадой —
Ва ўспамінах будучы, сэрцу міляя,
Усюды і заўжды яны са мною.

Не крыўду і не наракаю
Ні на адну хвілінку у жыцці,
Кожнае імігненне заклінаю:
Не спыняйся і далей ляці!

Як акультурыць зараснікі
за адзін сезон
і калі гэтага рабіць не варта

ЭПОХА АДРАДЖЭННЯ ЗАПУШЧАНЫХ КЛУБНІЦ

Клубнічная дзялянка можа змяніцца вельмі хутка. Зялёныя радкі пасадкаў зліваюцца разам, ператвараючыся ў непраходныя джунглі. Праз некалькі гадоў аб'ём ураджання рэзка зніжаецца. Што рабіць? Можна карнаваць усючым, а можна зракаваць разабрацца з праблемай і акультурыць запусчаныя зараснікі.

Як давесці да ладу самую дзікую грядку

1. У красавіку—маі вырываюць слабыя расліны.
2. У перыяд цвіцення асобнікі, якія цвітуць найбольш пышна, адзначаюць. Пазнакамі могуць быць аднаразовыя сталовыя прыборы, дрэвяныя калкі. На іх пішам колькасць кветканосцаў. Перспектыўнымі лічыцца кусты, у якіх мінімум два кветканосцы.
3. Асобнікі, якія не зацвілі да сярэдзіны чэрвеня, выкопваюць, нават калі яны здаровыя і прыгожыя.

Падчас пасявання асобнікі коўкаюцца кусты з дрэвянымі ягадамі, а таксама пуставеты.

Акультураванне ў пары з разнаміжнем

1. У выбарку куст з найбольшай колькасцю кветканосцаў (буйной ягады, якай сфармавалася).
2. Абрываюць кветканосцаў з кветкамі і ягадамі.
3. На вуацх, якіх адрастаюць, пакадоў першую рэзку? Чаку менавіта першую? Усе рэзкі захаваюцца матчыны прыметы.
4. Адначасова з разнаміжнем клубніцы з'яўляюцца матчынасць разнаміжне лобіны гатунку. Для атрымання рэзатка:
1. Выбіраюць куст з найбольшай колькасцю кветканосцаў (буйной ягады, якай сфармавалася).
2. Абрываюць кветканосцаў з кветкамі і ягадамі.
3. На вуацх, якіх адрастаюць, пакадоў першую рэзку? Чаку менавіта першую? Усе рэзкі захаваюцца матчыны прыметы.
4. Адначасова з разнаміжнем клубніцы з'яўляюцца матчынасць разнаміжне лобіны гатунку. Для атрымання рэзатка:

У жніўні—верасні іх пераносяць на пастаяннае месца.

Абнаўленне старых пасадкаў

Не заўбесьце вінаватымі ў запусчанасці становішча вуасы ці самасея. Вядома, што клубнічнік абнаўляюць з рэгулярнасцю ў тры-чатыры гады. Таму што ўраджайнасць змяняецца. Чаку так адбываецца? Вядома, і на гадоўным кароткі клубнічнага куста штогод ідзе прырост ражкоў—малярых раслін з уласнымі каранчыкамі. З кожным годам куст разрастаецца. Старыя і малядыя карані пераплятаюцца, ператвараюцца ў збыліныя вялікія клубок. Лістам таксама становіцца ценя. У гэтым выпадку пад вострыя вяртывы рассаджанне кустоў.

Сакрэты чаранку

1. У непразрыстай пошудзе каранчыкі ўтвораюцца аднаго лепш, чым у прызрыстай.
2. Ваду пры выларні лепш не мяняць, а даляваць.
3. Калі вады занадта шмат, у ніжняй частцы ёмістасці можа ківараду, чаранкі могуць загніць.
4. Часта для чаранкавання бяруць вельмі доўгія парасткі. Чым ніжэй размешчаны адразок сцябла, з якога ўзросць чаранок, тым лепш ён укараняецца.
5. Значна лепш укараняюцца чаранкі з бакавых галінак, якія не вельмі моцна растуць.
6. Чым старэйшая расліна, з якой зразаюць чаранкі, тым горш яны укараняюцца.

ТАЯМНІЦЫ І АДКРЫЦЦІ

Пласты гісторыі

ВЫПАЛЕНАЯ ПОЛЫМЕМ

Вяўлена сямейная гرابніца з дзясяткамі мумій

Археалагі падчас раскопак у горадзе Асуан у Егіпце знайшлі сямейную гرابніцу з 30 муміямі. Навукоўцы датуюць узрост знаходак каля 2 тысяч гадоў. Падобнае пахаванне знойдзена ў выпаленым агнём будынку. Сярод мумій—целы дарослыя рознага ўзросту, дзяткі і нованароджана. На думку археалагаў, у гرابніцы адна сям'я хаваля сваіх памерлых на працягу пакаленняў, якія аклімаваліся птапалеаэі і рымскай перыядамі (3 першага стагоддзя да нашай эры да другога ці трэцяга стагоддзя нашай эры).

Па словах егіптолага, прафесара егіпецкай археалогіі ў Міланскай універсітэце Патрыцыя Плянчэці, новая гرابніца—адна з больш чым 300, ядаўна выяўленых вакол маўзэя Ага-хана, зробленага з руковага граніту, пабудаванага на вяршыні невялікага ўзгорка ўздоўж Ніла.

Аднак калі большасць іншых гرابніц знойдзена пад зямлёй, то гэта размешчана ў пабудаванай у скале структуры, якая выкарыстоўвалася як месца для прынашэння ахвяр. Плянчэці і яе каманда выявілі следы агню на сценах. Унутры будынка знаходзіліся касткі жывёл, расліткі раслін і ступы для ахвярапрынашэння. Унізе лесвіцы, якая вядзе да ўваходу ў гرابніцу, зробленай у скале, навукоўцы знайшлі пабітую ваду для прынашэння, у якой заставалася маленькая садына.

Біялогія з анатоміяй

ПРЫКЛАСЦІ КАЗУРКУ

Шымпанзэ навучыліся лячыць адзін аднаго

Навукоўцы ўпершыню зафіксавалі такі спосаб узаемадапамогі ў гэтых прыматаў. Даследчыкі сталі сведкамі некалькіх выпадкаў, калі шымпанзэ ловаць казурак і наносіць іх на раны—ні не толькі свае. Пра гэта паведамляе CNN.

Навукоўцы неаднаразова заўважалі такія паводзіны ў супольнасці з 45 шымпанзэ ў нацыянальным парку ў Габоне ў рамках праекта Ouzoua Chimpanzee. Вядома, што мяздзедзі, сланы і нават пчола займаюцца самалечаннем ад паразітаў і хвароб. Але востры выпадку, калі жывёлы наносіць лікі на раны іншара, раней ніколі не назіралася.

Першалачаткова адкрыццё было зроблена, калі валанцёрка праекта назірала за ўзаемадзейненнем маці-шымпанзэ Сюзан і яе сына Сі ў 2019 годзе. У Сі была траўмаваная ступня. І Сюзан, падобна, лячыла яе. Праз некаторы час сітуацыя паўтарылася.

На працягу наступнага года даследчыкі ўважліва назіралі і здымалі на відэа ўсіх шымпанзэ з прыметамі траўмаў. Яны зафіксавалі, як 22 шымпанзэ прыкладвалі казурак да ўласных ран. Каманда каталагізавала 76 выпадкаў лячэння ран, у тым

Тэхналогіі будучыні

НА ПОЎНЫЯ ГРУДЗІ

Карэйскія дызайнеры стварылі металічныя лёгкія

Група паўднёвакарэйскіх дызайнераў са студыі WKID і MoonJoon распрацавала канцэпцыю металічнага лёгкага за эфектыўнасцю ў разе вышэйшай, чым у лёгкіх млекакормячых. Пра гэта паведамляецца на сайце VKID.

Прыклад, распрацаваная дызайнерамі, атрымала назву Super Lung. Яна выкарыстоўвае водарасці для стварэння аднабоковага струменя паветра праз дыхальны орган. Гэты струмень падаржае органы ўдыху і выдыху, дзякуючы чаму вуглякіслы газ змяшчаецца кіслародам значна больш эфектыўна.

Аўтары канцэпцыі заўважылі аб павышэнні эфектыўнасці на 300 працэнтаў у параўнанні з сапраўднымі лёгкімі млекакормячых. У той жа час такі прыклад работы змяняе рызык заражэння вірусамі.

На распрацоўку канцэпцыі дызайнераў натхніла думка аб тым, што форма дыхальнай сістэмы млекакормячых, якая праграбуе ўдых і выдыху, робіць нас больш уразлівымі для распаўсюджвання захворванняў, асабліва падчас пандэміі.

Работу паказалі на выставе MoonJoon, прысвечанай раману Уільяма Морыса «Весткі надкуль». Яе мэтай выставы было паставіць пытанне аб будучыні чалавечства, выкарыстоўваючы мастацтва як сродак.

Здароўе на талерцы

СЕЛЕН ДЛЯ МОЗГУ

Ёсць спосаб звярнуць назад узроставую страту памяці

Даследчыкі нейралагіі з аўстралійскага Універсітэта Квінсленда прышлі да высновы, што селен—мінерал, які змяшчаецца ў бразільскіх арэхках, мёсе, морарадуках і натуральназерныя хлебце,—здольны вярнуць назад узроставую страту памяці. Пра гэта паведамляе выданне ScienceDirect.

Па словах спецыялістаў, таксама селен спрыяе хутчэйшаму аднаўленню мозгу пасля інсульту. У ходзе даследавання навукоўцы правалі эксперымент на пахвалых мышках. Жывёлам пачалі рэгулярна даваць дабаўкі з селенам. Неўзабаве высветлілася, што ў мозгу падлодсечных узмацілася выпрацоўка новых нейронаў, іх канцэнтрацыя зноўна стала паступова паліпсціцца, нягледзячы на ​​старчы ўзрост.

Акрамя таго, навукоўцы аднаўлілі ўплыў селену на памяць, увагу і навуучальнасць мышэй, якія перанеслі інсульт. Вынікі гэтага даследавання таксама аказаліся абнадзейнымі.

«Малядыя мышы сапраўды добра спраўляюцца з тэстамі для правэркі памяці і навуучальнасці, але пасля інсульту яны ўжо не могуць гэта рабіць. Аднак, калі мы сталі даваць мышам, якія перанеслі інсульт, дабаўкі селену, іх канцэнтрацыя пачалі аднаўляцца»,—заявіла доктар Тара Уокер, вядучы аўтар даследавання.

Па меркаванню навукоўцаў, іх адкрыццё дапаможа знайсці новыя спосабы паліпсціцца разумовых здольнасцяў пажылых людзей. Раніш з тымі жым не рэчы ўжываць дабаўкі з селенам без неабходнасці і кансультацыі са спецыялістам. Лішак гэтага рэчыва ў арганізме можа быць вельмі шкодным.

Нябачная пагроза

ТАБЛЕТКІ ЦІСКУ

Вяўлены небяспечны эффект паразітамоу

Працяглы яго прыём можа павялічыць рызык сардэчнай захворвання і інсульту. Да такой высновы прышлі навукоўцы з Здынбургскага ўніверсітэта, перадае Science Circulation.

У даследаванні прынялі ўдзел 110 чалавек, у анімалежы якіх былі зафіксаваны высокі крыўны ціск. Адною часткай добраахвотнікаў на працягу двух тыдняў чатыры разы на дзень давалі паразітамом, другой—плацэба.

Так, вучоныя ўстанавілі павышэнне артарыяльнага ціску ў сярэднім сродку ўзростнага даследавання. Паводле спецыялістаў, рэгулярнае ўжыванне паразітамом можа прыкладна на 20 працэнтаў павялічыць верагоднасць захворвання на сарца.

Пры гэтым пасля таго, як добраахвотнікі спынілі прыём паразітаму, іх ціск вярнуўся да ранейшых паказчыкаў. Сяргей СТАРЫНАЎ. Фота з адкрытых крыніц.

Даты	Патэзі	Людзі
<p>21 КРАСАВІКА</p> <p>1560 год—у гістарычных крыніцах з'явілася першая згадка Дабруша (які вёска Ручыцкага павета ВКЛ). Гэта рад, центр Добрушскага раёна Гомельскай вобласці). Пасля першага падзелу Рчы Паспалітай быў у складзе Расійскай дзяржавы, центрам Добрушскай эканоміі, якая аб'ядноўвала 14 наваколных вёсак. Належаў графу П. А. Румянцаву-Задунайскому, затым князю І. Ф. Паскевічу і яго спадкаемцам. Захаваўся помнікі архітэктуры.</p> <p>1912 год—нарадзіўся Наджаркул Рабіўеў, уздольнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза. Быў камандзірам танкавага ўзвода, асабліва вызначыўся ў Беларускай аперацыі 1944 года. У баі замяжыў параненага камандзіра роты. Пад яго камандаваннем танкавая рота завалодала прапарвай праз раку Піч, пераагнала шашу Баўрыскі—Слуцк і вызвала вёскі Гарадок і Ленна. Пасля вайны служыў у Савецкай Арміі. Мем Рабіўева названа вуліца ў Мінску.</p> <p>1952 год—нарадзіўся (в. Дзевінава Вілейскага раёна) Уладзімір Іванавіч Слабодкуць, беларускі скульптар, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, народны мастак Беларусі. Працуе ў станковай, манументальнай і паркавай скульптуры, дробнай пластыцы, медальерным мастацтве. Аўтар кампазіцыі «Дон Кіхот», «Артысты тэатра лялек», «Максім Багдановіч», «Францішк Скарына», п'яматра Грыў С. Зорчычу ў Шклове, партрэтаў, медаль і іншага.</p> <p>753 ца датой заснавання Рыма Ромулам (з часоў рымскага вучонага Марка Тэрэнцыя Варона).</p>	<p>1735 год—нарадзіўся Іван Патрыіч Кулібін, расійскі механік-самаву. Сканструваў гадзіннік у форме яйка са складаным механізмам аўтаматычнага дзевяна. Распрацаваў праект і пабудавалі мадэль аднарачнага моста праз Неву пралятам 298 метраў, «вадаходнага судна», якое магло рухацца супраць цячэння. Стварыў «лоўшчыны літар» — прататып пражэктара, аптычны тэлеграф і код для перадачы паведамленняў, каласку-самакат, пратэзі, ліфт, менавіта гадзінніку высокай дакладнасці.</p> <p>1856 год—упершыню ў Беларусі ўвайшоў у Мельбурнскай універсітэце да будынка парламента, выступоўца за 8-гадзінны рабочы дзень. Іх акцыя была паспяховай, а самі жыхары горада прызнаны першымі арганізаванымі рабочымі ў свеце, якія дабіліся пераходу на 8-гадзінны рабочы дзень без страты ў заробковай пільце.</p> <p>1922 год—нарадзіўся Станіслаў Іосіфавіч Растопкін, расійскі кінарэжысёр, сцэнарыст, народны артыст СССР. Паставіў фільмы «Справа Івану Пільчова», «Дажывём да панядзелка», «А досціт тут цікая...», «Белы Бім — Чорнае вушко» і іншыя.</p> <p>1967 год—у Грынку адбыўся ваенны пераварот. У выніку жаго да ўлады прыйшоў так званы хунта чорных палкоўнікаў. Дыктатар рэжым быў зрынуты ў ліпені 1974 года.</p> <p>1960 год—ноўай сталіцай Бразіліі сталі горад Бразілія, пабудаваны за чатыры гады па праекце архітэктара Оскара Нільверана. У гэты дзень усе тры галіны ўлады распулікі адначасова былі перададзены суды з Рыа-дэ-Жанейра.</p>	<p>ГЕР ПАВУСТ: «Маўчанне не заўбеды даказвае наяўнасць розуму, але даказвае адсутнасць тупасці».</p>

СЁННЯ

Месяц

Поўня 16 красавіка.
Месяц у сузор'і Казярога.

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 5:55	20:22	14:27
Віцебск — 5:42	20:15	14:33
Магілёў — 5:46	20:12	14:26
Гомель — 5:46	20:05	14:19
Гродна — 6:11	20:37	14:26
Брэст — 6:16	20:33	14:17

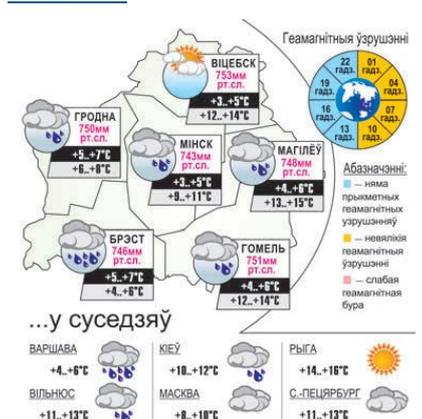
Імяніны

Пр. Радзівона.
К. Анзельма, Конрада, Фелікса, Яраслава.

Фота Анатолія КЛЕПЧУКА

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Аказваецца, любоў да чорнага гумару можа сведчыць аб высокім узроўні IQ.

Цяпер я не амаральны дэбл, а высокаўзроўнёны інтэлектуаль.

Захварала... Тэмпература, насмарк, горла баліць... Завертае пад коўду і дыша адварной бульбай... На гэты выгляд прыхіляты туды і туды, ужо квіці і гарэчкі... Спадзяюся, дапаможа.

Алкоголь не дапамагае знайсці адказ, ён дапамагае забіцца пра пытанне.

У няпросты час нам давялося жыць. Пандэмія здараюцца кожны тыдзень.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІК: Савет Распулікі Нацыянальнага сходу Распулікі Беларусі, Палата прадстаўніц Нацыянальнага сходу Распулікі Беларусі, Савет Міністраў Распулікі Беларусі

РЕГІСТРАЦЫЯ: Міністэрства інфармацыі і сувязі Рэспублікі Беларусь

ВЫДАВЕЦ: Міністэрства інфармацыі і сувязі Рэспублікі Беларусь

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКОВІЧ** Аляксандр Міхайлаў

Выдавец — Рэдакцыя «Звязда» ўстанова «Звязда» (філіял) дом «Звязда»

АДРАС: 220013 г. Мінск вул. Б. Хмельніцкага 10а

ТЭЛЕФНЫЯ У МІНСКУ: прыёмны — 311 17 13 (г.г.ф.ф.); адрасны: п.смаву — 311 17 04, маршэтант — 263 66 73, бухгалтэрыя — 311 17 16

www.zviatda.by
e-mail: info@zviatda.by
для зваротаў: zvarot@zviatda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл.факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviatda.by

Аўтары аўтыпублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падобі і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўбеды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адраба і публікуе аздававаць іх п.смаву. Публікацыя матэрыялаў, аўтыпублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета «Звязда» ў Брэсце выдаецца ў выглядзе «Выдавецтва «Беларусь Дом друку»» ЛП № 02330106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выхадзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зап. № 976.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падапісаны ў 19.30
 20 красавіка 2022 года.